

GRACE

Εργαλειοθήκη για εκπαιδευτές/ριες και εκπαιδευτές/ριες ενηλίκων

Ενισχύοντας τις ψηφιακές ικανότητες των πολιτιστικών και δημιουργικών μικροεπιχειρήσεων για την προώθηση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας τους στην ψηφιακή εποχή

Co-funded by the
European Union

ΕΡΓΟ

GRACE - Strengthening the digital competences of cultural and creative microenterprises to set in motion their creativity and innovation in the digital era (Ενισχύοντας τις ψηφιακές ικανότητες των πολιτιστικών και δημιουργικών μικροεπιχειρήσεων για την προώθηση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας τους στην ψηφιακή εποχή)

ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ GRACE

ASOCIATIA EUROPEAN ASSOCIATION FOR SOCIAL INNOVATION

CANARY WHARF CONSULTING LIMITED

CLIO MUSE ΙΚΕ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

CONSULTORÍA DE INNOVACIÓN SOCIAL

APROXIMAR - COOPERATIVA DE SOLIDARIEDADE SOCIAL, CRL

NOVEL GROUP SARL

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ/ΡΙΕΣ

Susana Silva | João Correia |

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο ΕΑΕΑ μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.

Πίνακας Περιεχομένων

Πίνακας Περιεχομένων	5
Εισαγωγή	6
1. Κατανόηση του πλαισίου «Γιατί GRACE;»	7
1.1 Το έργο GRACE	7
1.2 Επισκόπηση των ευρημάτων ανά χώρα	13
1.3 Ορισμοί	16
2. Προετοιμασία των εκπαιδευτών/ριών	18
2.1 Μεθοδολογία του προγράμματος εκπαίδευσης, στρατηγική υλοποίησης και ανδραγωγική προσέγγιση	18
2.2 Μαθησιακά αποτελέσματα	25
3. Κινητοποίηση των εκπαιδευόμενων	28
3.1 Περιγραφή του προφίλ των εκπαιδευόμενων	28
3.2 Στρατηγικές για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευόμενων πριν από την εκπαίδευση	29
3.3 Στρατηγικές για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευόμενων κατά τη διάρκεια των μαθημάτων	31
4. Υλοποίηση του προγράμματος εκπαίδευσης	33
4.1 Σχέδια Μαθημάτων	34
5. Αξιολόγηση	53
5.1 Ερωτηματολόγιο ικανοποίησης εκπαιδευόμενων	53
5.2 Αξιολόγηση γνώσεων και ικανοτήτων (πριν και μετά την εκπαίδευση)	55

Εισαγωγή

Το παρόν έγγραφο ακολουθώντας την εγκεκριμένη μεθοδολογία για την ανάπτυξη της Εργαλειοθήκης με στόχο την υποστήριξη: (α) των εκπαιδευτών/ριών και των εκπαιδευτών/ριών ενηλίκων στη διεξαγωγή του διαδικτυακού προγράμματος εκπαίδευσης GRACE και (β) των μικροεπιχειρήσεων στη βελτίωση του ψηφιακού τους μετασχηματισμού, καθορίζει το περιεχόμενο που απαιτείται για τη δημιουργία της και τον καταμερισμό των εργασιών μεταξύ των εταίρων.

Χωρίζεται **σε πέντε (5) στάδια** που σκοπό έχουν να καθοδηγήσουν τους/τις εκπαιδευτές/ριες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) και τους ενδιαφερόμενους φορείς κατά την ανάλυση της Εργαλειοθήκης και την υλοποίηση του προγράμματος εκπαίδευσης:

Στάδιο 1 – Κατανόηση του πλαισίου «Γιατί GRACE;»

Στάδιο 2 – Προετοιμασία των εκπαιδευτών/ριών

Στάδιο 3 – Κινητοποίηση των εκπαιδευόμενων

Στάδιο 4 – Υλοποίηση του προγράμματος εκπαίδευσης

Στάδιο 5 – Αξιολόγηση

Καθένα από τα στάδια της εν λόγω μεθοδολογίας παρέχει ένα σύνολο **περιεχομένων και εργαλείων** που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση του προγράμματος εκπαίδευσης και την αξιολόγηση της υλοποίησης, καθώς και στρατηγικές για τη διατήρηση αυτών των πρακτικών.

Επιπλέον, οι εταίροι μπορούν να βρουν και να προτείνουν πόρους για την ανάπτυξη κάθε σταδίου της Εργαλειοθήκης.

Επομένως, η παρούσα μεθοδολογία και τα εργαλεία που την απαρτίζουν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από εκπαιδευτές/ριες και εκπαιδευτές/ριες ενηλίκων για την επιτυχή παροχή εξατομικευμένης υποστήριξης σε πολιτιστικές και δημιουργικές μικροεπιχειρήσεις, προκειμένου να βελτιωθούν οι ψηφιακές τους ικανότητες στο πλαίσιο της ενίσχυσης της καινοτομίας και της δημιουργικότητας.

1. Κατανόηση του πλαισίου «Γιατί GRACE;»

Το πρώτο στάδιο της μεθοδολογίας αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτών/ριών ΕΕΚ, ώστε να κατανοήσουν τα είδη των αναγκών που εντοπίστηκαν και τις απόψεις που διατυπώθηκαν σχετικά με την ψηφιοποίηση των μικροεπιχειρήσεων στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα. Αρχικά, εξηγείται το πλαίσιο και οι στόχοι του έργου GRACE και στη συνέχεια, παρουσιάζεται μια σύντομη ανασκόπηση με τις ιδιαίτερες ανάγκες και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι πολιτιστικές και δημιουργικές μικροεπιχειρήσεις στις χώρες των εταίρων όσον αφορά τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την ψηφιακή ευχέρεια.

1.1 Το έργο GRACE

Οι πολιτιστικές και δημιουργικές μικροεπιχειρήσεις, ιδίως στις τουριστικές περιοχές, επλήγησαν σοβαρά από την πανδημία COVID-19 λόγω των ταξιδιωτικών περιορισμών και της απαγόρευσης κυκλοφορίας (lockdown). Οι μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες στηρίζονταν στο παραδοσιακό επιχειρηματικό μοντέλο που ευνοεί τη δια ζώσης επικοινωνία με τον/την πελάτη/ισσα, επλήγησαν ιδιαίτερα και δεν ήταν προετοιμασμένες να αντιμετωπίσουν τις αλλαγές που επέφερε η COVID-19. Ωστόσο, η πανδημία έφερε στο φως την ήδη υπάρχουσα έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων που θέτει τις μικρές αυτές επιχειρήσεις σε μειονεκτική θέση, μειώνει την ανταγωνιστικότητά τους και τις οδηγεί στον αποκλεισμό από τις ευκαιρίες της ψηφιακής εποχής.

Το έργο **“GRACE - Strengthening the digital competencies of cultural and creative microenterprises to set in motion their creativity and innovation in the digital era”** («Ενισχύοντας τις ψηφιακές ικανότητες των πολιτιστικών και δημιουργικών μικροεπιχειρήσεων για την προώθηση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας τους στην ψηφιακή εποχή») προέκυψε από την ανάγκη των πολιτιστικών και δημιουργικών μικροεπιχειρήσεων να ενισχύσουν τις ψηφιακές τους ικανότητες και να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους, επωφελούμενες από τις ευκαιρίες της ψηφιακής εποχής. Για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της COVID-19, αναπτύχθηκε μια διαδικτυακή εκπαιδευτική πλατφόρμα με στόχο να εφοδιάσει τις μικροεπιχειρήσεις με βασικές ψηφιακές ικανότητες που καλύπτουν όλες τις επιχειρηματικές πτυχές, να ενισχύσει την

ψηφιακή επιχειρηματικότητα και να προωθήσει έναν ψηφιακό κόμβο δημιουργικότητας και καινοτομίας που θα τις επαναφέρει σε τροχιά ανάπτυξης και θα μετριάσει τις δυσμενείς επιπτώσεις της πανδημίας. Οι φορείς υλοποίησης και οι εταίροι του έργου GRACE προέρχονται από τη **Ρουμανία**, την **Ελλάδα**, το **Ηνωμένο Βασίλειο**, την **Ισπανία**, την **Πορτογαλία** και το **Λουξεμβούργο**.

Το GRACE έχει ως **γενικό στόχο** να βοηθήσει τις πολιτιστικές και δημιουργικές μικροεπιχειρήσεις στον ψηφιακό μετασχηματισμό τους μέσω της ενίσχυσης των ψηφιακών τους ικανοτήτων και των δεξιοτήτων ψηφιακής επιχειρηματικότητας.

Ειδικότερος στόχος του έργου είναι η ανάπτυξη της διαδικτυακής εκπαιδευτικής πλατφόρμας GRACE που απευθύνεται σε εκπροσώπους πολιτιστικών και δημιουργικών μικροεπιχειρήσεων, η οποία θα τους δώσει τη δυνατότητα να λάβουν εκπαίδευση προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους και να αποκτήσουν ψηφιακές ικανότητες και δεξιότητες ψηφιακής επιχειρηματικότητας.

Κύριες Δράσεις

- Να εφοδιάσει τους/τις επιχειρηματίες του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα με ψηφιακές ικανότητες για να εντάξουν με επιτυχία την επιχείρησή τους στην ψηφιακή εποχή και να προωθήσουν την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξή τους.
- Να ενημερώσει και να εκπαιδεύσει τις μικροεπιχειρήσεις σχετικά με την ψηφιακή επιχειρηματικότητα.
- Να δημιουργήσει Ψηφιακές Συνεργατικές Ομάδες (Digital Clusters) και Δίκτυα για την ενίσχυση της μεταφοράς γνώσεων, καθώς και της δημιουργικής και καινοτόμου σκέψης.
- Να αυξήσει τις γνώσεις και τους διαθέσιμους πόρους για εκπαιδευτές/ριες ενηλίκων που εργάζονται στον συγκεκριμένο τομέα, ώστε να είναι πλήρως καταρτισμένοι/ες όσον αφορά την υποστήριξη των μικροεπιχειρήσεων.
- Να ενισχύσει τον διακρατικό διάλογο σε επίπεδο πολιτικής σχετικά με την εκπαιδευτική υποστήριξη των δημιουργικών και πολιτιστικών μικροεπιχειρήσεων για τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξή τους.

Το έργο GRACE θα διαρκέσει 24 μήνες. Κατά τη διάρκεια υλοποίησής του, φιλοδοξεί να

Πετύχει τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- Η εκπαιδευτική πλατφόρμα GRACE, που θα είναι διαθέσιμη σε όλες τις γλώσσες των εταίρων, θα είναι αφενός ένας χώρος μη τυπικής εκπαίδευσης για ανοιχτή και συνεργατική μάθηση και επικοινωνία και αφετέρου μια δεξαμενή βέλτιστων πρακτικών και άλλων πόρων για τις μικροεπιχειρήσεις.
- Το διαδικτυακό πρόγραμμα εκπαίδευσης σχετικά με τις ψηφιακές ικανότητες και την ψηφιακή επιχειρηματικότητα για δημιουργικές και πολιτιστικές μικροεπιχειρήσεις θα είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες τους και προσανατολισμένο στην καινοτομία, αλλά και εμπλουτισμένο με πρακτικές ασκήσεις, αληθινά επιχειρηματικά σενάρια, παραδείγματα και μελέτες περιπτώσεων.
- Η εργαλειοθήκη για εκπαιδευτές/ριες ενηλίκων που θα περιλαμβάνει πληροφορίες, πρακτική καθοδήγηση και σχετικούς και επίκαιρους πόρους για την εκπαίδευση μικροεπιχειρηματιών του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα στην απόκτηση δεξιοτήτων ψηφιακής επιχειρηματικότητας και για την υποστήριξη επίδοξων επιχειρηματιών στο να αποκτήσουν ψηφιακές δεξιότητες που θα τους/τις βοηθήσουν να ξεκινήσουν την επιχείρησή τους.
- Η έκθεση πιλοτικής αξιολόγησης θα αναλύει και θα αξιολογεί την πιλοτική εφαρμογή της προτεινόμενης εκπαιδευτικής παρέμβασης, ενώ παράλληλα θα παρουσιάζει την αξιολόγηση και την ανατροφοδότηση του προσωπικού των οργανισμών-εταίρων, των εκπαιδευτών/ριών και των εκπαιδευόμενων.
- Ο οδηγός αναβάθμισης και μεταβιβασιμότητας του GRACE, ο οποίος θα αποτελέσει βασικό αποτέλεσμα βιωσιμότητας που θα αξιοποιήσει την εμπειρία του έργου και θα παρουσιάσει ένα σχέδιο για την αναβάθμισή του σε άλλες χώρες και περιβάλλοντα.
- Η έκθεση των αντλούμενων διδαγμάτων και προτάσεων πολιτικής αποτελεί την κληρονομιά και συνεισφορά του έργου GRACE στην ατζέντα της πολιτικής. Εμβαθύνει σε ερωτήματα αναφορικά με τις εκπαιδευτικές ανάγκες και τα εμπόδια που πρέπει να ξεπεραστούν, τις

εκπαιδευτικές κατευθύνσεις που πρέπει να δημιουργηθούν, ώστε να αναπτυχθούν οι δεξιότητες των μικροεπιχειρηματιών του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα.

Όλα τα απτά αποτελέσματα θα είναι διαθέσιμα σε ηλεκτρονική μορφή στα ψηφιακά μέσα του έργου, θα διαδοθούν στα ψηφιακά μέσα των εταίρων, θα αναπτυχθούν στα αγγλικά και κατόπιν θα μεταφραστούν στις εθνικές γλώσσες των εταίρων.

Αποτελέσματα

- Διαδικτυακά σεμινάρια (webinars) που θα απευθύνονται σε 100 εκπαιδευτές/ριες και εκπαιδευτές/ριες ενηλίκων·
- Παροχή εκπαίδευσης σε εκατό (100) μικροεπιχειρηματίες και το προσωπικό τους σε πέντε (5) ευρωπαϊκές χώρες·
- Πέντε (5) πολλαπλασιαστικές εκδηλώσεις διάδοσης αποτελεσμάτων (multiplier events) που θα αφορούν διάφορα στάδια της υλοποίησης του έργου με στόχο να κατευθύνουν την προσοχή των ομάδων-στόχων και των ενδιαφερόμενων μερών στο τι έχει να προσφέρει το έργο και ποια είναι τα οφέλη του για τις δημιουργικές και πολιτιστικές μικροεπιχειρήσεις.
- Τελική εκδήλωση στις Βρυξέλλες, στην οποία θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα του έργου και τα διδάγματα που αντλήθηκαν, και συγχρόνως θα προσκληθεί ένα ευρύ ακροατήριο φορέων της Εκπαίδευσης και της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, της κοινωνίας των πολιτών, της ακαδημαϊκής κοινότητας και δημόσιων λειτουργιών σε όλα τα επίπεδα.

Σχεδιασμός & Μεθοδολογία της Έρευνας

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου GRACE, κρίθηκαν απαραίτητες δύο διαφορετικές φάσεις έρευνας: η έρευνα γραφείου και η έρευνα πεδίου. Αυτή η προσέγγιση θεωρείται η πλέον κατάλληλη για τους αρμόδιους φορείς προκειμένου: (α) να κατανοήσουν καλύτερα το οργανωτικό προφίλ της ομάδας-στόχου, (β) να βελτιώσουν περαιτέρω την κατανόηση των αναγκών και των προκλήσεων της ομάδας-στόχου, και (γ) να

ενσωματώσουν τις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά της ομάδας-στόχου στον σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πλατφόρμας.

i. Έρευνα για τον εντοπισμό πολιτιστικών και δημιουργικών μικροεπιχειρήσεων και την καταγραφή των τρεχουσών αναγκών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν σε σχέση με την ψηφιοποίηση

Η πρώτη φάση περιλάμβανε τη διεξαγωγή έρευνας γραφείου μικρής κλίμακας σε εθνικό επίπεδο με σκοπό τον καλύτερο προσδιορισμό του οργανωτικού τους προφίλ και τη βαθύτερη κατανόηση των αναγκών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν, ιδίως ως προς την ψηφιοποίηση. Όλοι οι εταίροι κλήθηκαν να διενεργήσουν την εν λόγω έρευνα στο πλαίσιο της χώρας τους, προκειμένου να αποτυπώσουν τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες που αφορούν ειδικά το εθνικό τους τοπίο.

Μεθοδολογία

Αρχικά, οι εταίροι μελέτησαν διαδικτυακές πηγές, όπως εκθέσεις από κρατικούς και μη κρατικούς ενδιαφερόμενους φορείς (π.χ. κρατικές υπηρεσίες, δημόσιες αρχές σχετικές με τον τομέα, επιχειρηματικές ενώσεις κλπ.), καθώς και άλλες πηγές, όπως ιστολόγια (blogs), φόρουμ και ιστότοπους του κλάδου, για να οριοθετήσουν τον τομέα των πολιτιστικών και των δημιουργικών μικροεπιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο. Στη συνέχεια, έδωσαν ιδιαίτερη προσοχή στις τουριστικές περιοχές, όπου οι σχετικές επιχειρήσεις αντιμετώπισαν δυσμενείς προκλήσεις λόγω της πανδημίας COVID-19. Αυτό το βήμα ήταν σημαντικό, διότι διαμόρφωσε μια ομοιόμορφη αντίληψη σχετικά με τον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα για την παραγωγή έρευνας σχετικής με το πλαίσιο, η οποία θα ενημερώσει με τη σειρά της την εκπαιδευτική πλατφόρμα.

Σύμφωνα με τον ορισμό της UNESCO, οι πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες στοχεύουν στην παραγωγή ή αναπαραγωγή, προώθηση, διανομή ή εμπορική εκμετάλλευση αγαθών, υπηρεσιών και δραστηριοτήτων περιεχομένου, των οποίων η φύση είναι πολιτιστική, καλλιτεχνική ή σχετική με την κληρονομιά των εθνών, συμπεριλαμβανομένων των εικαστικών τεχνών και της χειροτεχνίας, της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, της εκδοτικής παραγωγής βιβλίων και του Τύπου, του

σχεδιασμού και των δημιουργικών υπηρεσιών, του τουρισμού και άλλων. Ας σημειωθεί ότι ως μικροεπιχειρήσεις ορίστηκαν οι επιχειρήσεις που απασχολούν 1-9 άτομα.

Ακόμη, οι εταίροι αξιοποίησαν εκθέσεις, άρθρα ειδήσεων και άλλες έρευνες για να καταγράψουν τα επίπεδα ψηφιακού αλφαριθμητισμού και τις ανάγκες κατάρτισης. Οι **λέξεις-κλειδιά** που χρησιμοποίησαν προκειμένου να καταγράψουν τα επίπεδα ψηφιακού γραμματισμού και τις ανάγκες κατάρτισης ήταν οι εξής: **ΜμΕ και ψηφιοποίηση**, ψηφιακός μετασχηματισμός πολιτιστικών και δημιουργικών επιχειρήσεων, δεξιότητες για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των μικρών επιχειρήσεων, επιχειρηματικότητα και ψηφιοποίηση στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα, COVID-19 και ψηφιοποίηση στον πολιτισμό και τις τέχνες.

ii. **Έρευνα πεδίου με ομάδες εστιασμένης συζήτησης που απευθύνονται σε εκπροσώπους μικροεπιχειρήσεων (εξοικείωση με την έννοια της ψηφιοποίησης, ανάγκες και προκλήσεις των μικροεπιχειρήσεων σε σχέση με τον ψηφιακό γραμματισμό)**

Η δεύτερη φάση περιλάμβανε έρευνα πεδίου με συλλογή ποιοτικών δεδομένων μέσω ομάδων εστιασμένης συζήτησης (focus groups). Η φάση αυτή είχε ως στόχο να συμπληρώσει την έρευνα γραφείου που είχαν αναλάβει οι εταίροι, ώστε να εμβαθύνει τις γνώσεις που αποκτήθηκαν κατά την προηγούμενη φάση της έρευνας. Οι ομάδες εστιασμένης συζήτησης αποτελούνταν από εκπροσώπους μικροεπιχειρήσεων του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα, με σκοπό την άντληση χρήσιμων πληροφοριών σχετικά με τις ανάγκες και τις προκλήσεις της ομάδας-στόχου όσον αφορά την ψηφιοποίηση.

Μεθοδολογία

Όπως προαναφέρθηκε, η έρευνα πεδίου περιλάμβανε ομάδες εστιασμένης συζήτησης με εκπροσώπους μικροεπιχειρήσεων με στόχο να προσδιοριστούν οι **ανάγκες** και οι **προκλήσεις** που αντιμετωπίζουν, το επίπεδο ψηφιακού γραμματισμού, οι ανάγκες κατάρτισης, η εξοικείωση με την ψηφιακή επιχειρηματικότητα κλπ. Οι ομάδες εστιασμένης συζήτησης εξέτασαν το θέμα από την οπτική γωνία των εκπροσώπων μικροεπιχειρήσεων.

Σε κάθε χώρα-εταίρο, πραγματοποιήθηκε **μία (1) ομάδα εστιασμένης συζήτησης** στην οποία συμμετείχαν 6-10 άτομα. Η διάρκεια της ήταν περίπου 75-90 λεπτά, προκειμένου να διατηρηθεί η προσοχή των συμμετεχόντων/ουσών και να αποφευχθεί το ενδεχόμενο κόπωσης. Πριν την έναρξή της, ο/η ερευνητής/ρια παρείχε στους/στις συμμετέχοντες/ουσες πληροφορίες για το έργο GRACE στην **εθνική τους γλώσσα**.

1.2 Επισκόπηση των ευρημάτων ανά χώρα

Τα ευρήματα-προτάσεις που προέκυψαν τόσο από την έρευνα γραφείου όσο και από την έρευνα πεδίου παρουσιάζουν διαφορές ανά χώρα. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, οι άνθρωποι που ασχολούνται με τον τομέα των μικροεπιχειρήσεων εκδηλώνουν υψηλό επίπεδο ανησυχίας σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση και τη μελλοντική ανάπτυξη των κλάδων στους οποίους δραστηριοποιούνται. Οι μικροεπιχειρήσεις καλούνται να ξεπεράσουν διάφορα εμπόδια, ακόμη και αν σημειώνουν εξαιρετικά επίπεδα ανάπτυξης.

Τα κυριότερα εμπόδια στην απόκτηση νέων ψηφιακών δεξιοτήτων είναι το κόστος, η έλλειψη χρόνου και κατάρτισης και η έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με τις διαθέσιμες ευκαιρίες. Αν και πολλές μικροεπιχειρήσεις χειρίζονται με ευχέρεια τις ψηφιακές τεχνολογίες, δεν διαθέτουν συγκεκριμένες δεξιότητες που είναι απαραίτητες για να διαπρέψουν σε αυτήν τη δύσκολη χρονική συγκυρία. Κάθε συμμετέχουσα επιχείρηση έχει προσπαθήσει να συμπεριλάβει τις νέες τεχνολογίες στις δραστηριότητές της, διότι αναγνωρίζει την αλλαγή που απαιτείται στην προσέγγιση, αλλά συναντά ορισμένα εμπόδια: την απροθυμία των πελατών/ισσών και των συναδέλφων να χρησιμοποιήσουν άγνωστο υλικό, την έλλειψη χρόνου και κατάρτισης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη δυσκολία πρόσβασης σε αυτό χωρίς να πληρώσουν για μια πλατφόρμα που μπορεί να μην είναι ιδανική για την περίπτωσή τους.

Τα συμπεράσματα που εξήχθησαν στο πλαίσιο της έρευνας περιγράφονται παρακάτω και στόχο έχουν να βοηθήσουν τις πολιτιστικές και δημιουργικές μικροεπιχειρήσεις να ενισχύσουν την ψηφιακή τους επάρκεια. Πιο συγκεκριμένα, όπως δήλωσαν οι συμμετέχοντες/ουσες στις συνεντεύξεις, χρειάζονται μια **δωρεάν, σαφή ως προς την προσέγγιση και εύκολα προσβάσιμη κατάρτιση**. Μια άλλη σημαντική πτυχή που επισήμαναν είναι η **ολιστική προσέγγιση της κατάρτισης, ούτως ώστε να**

περιλαμβάνει όλα τα διαφορετικά είδη μικροεπιχειρήσεων και τις ανάγκες τους (π.χ. μάρκετινγκ, επικοινωνία, κατάρτιση και προώθηση), καθώς όπως ανέφεραν δυσκολεύονται να βρουν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που να μπορεί να καλύψει όλες τις διαφορετικές ανάγκες μιας μικρής επιχείρησης. **Η ψηφιακή κατάρτιση θα εξοικονομήσει χρόνο και οι συμμετέχοντες/ουσες θα έχουν την ευκαιρία να κρατήσουν σημειώσεις, να θέσουν ερωτήσεις και ακόμη και να επανέρχονται στο υλικό της, όποτε το κρίνουν απαραίτητο.** Αυτό θα οδηγήσει σε καλύτερη διαχείριση των πόρων τους και κατ' επέκταση θα δώσει την ευκαιρία στις μικροεπιχειρήσεις να διοικούνται πιο αποτελεσματικά.

Στην Πορτογαλία, υπάρχουν διαφορετικές ανάγκες στις μικροεπιχειρήσεις του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα. Επομένως, είναι επιτακτική ανάγκη να ληφθεί υπόψη το προηγούμενο επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων των δυνητικών συμμετεχόντων/ουσών στην πρωτοβουλία GRACE, δεδομένου ότι το περιεχόμενο των μαθημάτων μπορεί να είναι είτε πολύ προχωρημένο είτε πολύ βασικό ανάλογα με τους/τις συμμετέχοντες/ουσες. Το επίπεδο των ψηφιακών δεξιοτήτων είναι τόσο διαφορετικό όσο και ο πολιτιστικός και ο δημιουργικός τομέας.

Υπό αυτό το πρίσμα, δύο βασικά θέματα που αναδείχθηκαν τόσο στην ομάδα εστιασμένης συζήτησης, εκτός από την ψηφιακή επάρκεια, όσο και στην έρευνα γραφείου ήταν τα ακόλουθα:

- Η ανάγκη **ανταλλαγής καλών πρακτικών**, προώθησης της δικτύωσης ή της **δημιουργίας συλλογικών φορέων**. Αυτό θα έδινε τη δυνατότητα στις μικροεπιχειρήσεις να αποκτήσουν πρόσβαση σε νέες αγορές, πελάτες/ισσες, μεθοδολογίες και βέλτιστες πρακτικές. Ένα τέτοιο δίκτυο δημιουργικών και πολιτιστικών οργανισμών θα πρέπει να δημιουργηθεί διαδικτυακά, ώστε η γεωγραφική απόσταση να μην αποτελεί παράγοντα αποκλεισμού.
- Επίσης, οι μικροεπιχειρήσεις του δημιουργικού και του πολιτιστικού τομέα, ανεξάρτητα από το επίπεδο ψηφιακής επάρκειας, είναι απαραίτητο **να έχουν πρόσβαση και να ενημερώνονται για τυχόν ευκαιρίες χρηματοδότησης**. Όπως υπογραμμίζεται στην παρούσα έκθεση, πολλές από αυτές τις επιχειρήσεις εξαρτώνται τόσο από τη δημόσια όσο και από την ιδιωτική

χρηματοδότηση για να ευδοκιμήσουν. Κατά συνέπεια, είναι σημαντικό να είναι ενημερωμένες για τις καλύτερες δυνατές ευκαιρίες και τις πλέον κατάλληλες επιλογές.

Εν κατακλείδι, παρά την ποικιλομορφία του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα, υπάρχουν ορισμένα κοινά θέματα που αναδείχθηκαν και τα οποία είναι εξαιρετικά σημαντικό να αντιμετωπιστούν κατά τη διάρκεια της πρωτοβουλίας GRACE.

Στη Ρουμανία, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, είναι αναγκαίο να βελτιωθεί η ψηφιακή ικανότητα των μικροεπιχειρήσεων. Τόσο σε μακροοικονομικό επίπεδο, όπως φαίνεται από τις αναφερόμενες εκθέσεις, όσο και σε μικροοικονομικό επίπεδο με βάση την ομάδα εστιασμένης συζήτησης, οι πολιτιστικές και δημιουργικές επιχειρήσεις φαίνεται να είναι πρόθυμες να αναβαθμίσουν τις σχετικές ικανότητες των υπαλλήλων τους και, ως εκ τούτου, να εκσυγχρονίσουν τις επιχειρήσεις τους.

Ωστόσο, τα **κύρια εμπόδια** για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι η **έλλειψη χρόνου, το υψηλό κόστος υλοποίησης και η έλλειψη ευκαιριών ψηφιακής κατάρτισης**. Αν και ένα μικρό ποσοστό των εκπροσώπων των ρουμανικών ΜμΕ χρησιμοποιεί ήδη ψηφιακές τεχνολογίες στις επιχειρήσεις τους, η απροθυμία τους μπορεί να εξηγηθεί λόγω των προαναφερθέντων εμποδίων. Επιπρόσθετα, οι μικροεπιχειρήσεις κατανοούν την ανάγκη να είναι ψηφιακά παρούσες τόσο για την παραγωγικότητα της εργασίας όσο και για την οικοδόμηση της αναγνωρισιμότητας της εμπορικής τους επωνυμίας. Ειδικά κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, οι μικροεπιχειρηματίες άλλαξαν την προσέγγισή τους στρεφόμενοι/ες προς το τοπικό κοινό και εστιάζοντας καλύτερα στο ψηφιακό περιβάλλον μέσω των καναλιών κοινωνικής δικτύωσης (έστω και σε βασικό επίπεδο).

Μερικά συμπεράσματα που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη για την ενημέρωση του διαδικτυακού προγράμματος εκπαίδευσης είναι τα ακόλουθα: με βάση τις ανάγκες και τις ανησυχίες που εξέφρασαν οι ερωτηθέντες/είσες επιχειρηματίες, η **δωρεάν και ελεύθερη πρόσβαση σε εκπαιδευτικά σεμινάρια θα ωφελούσε τους/τις συμμετέχοντες/ουσες** αίροντας το εμπόδιο του κόστους. Εκτός από αυτό, η **επιμόρφωση σχετικά με την ενίσχυση της διαδικτυακής ορατότητας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης** με τρόπο αποδοτικό ως προς τον χρόνο είναι μια άλλη βασική πτυχή από την οποία θα επωφελούνταν οι μικροεπιχειρηματίες, καθώς οι συμμετέχοντες/ουσες στην ομάδα εστιασμένης συζήτησης ανέφεραν τη δυσκολία τους

να εναρμονίσουν την παραγωγή με την προώθηση των προϊόντων τους. Σύμφωνα με τις προτάσεις των συμμετεχόντων/ουσών, **τα μαθήματα μικτής μάθησης αποτελούν την καταλληλότερη λύση** τονίζοντας συγχρόνως πόσο σημαντικές είναι οι δια ζώσης συναντήσεις. Τέλος, όπως δήλωσαν, η ορθότερη διαχείριση των πόρων που ήδη διαθέτουν (π.χ. χρόνος, προσωπικό, χρήματα κτλ.) θα τους βοηθούσε όχι μόνο στην αποτελεσματική λειτουργία της μικροεπιχείρησής τους αλλά και στην ανάπτυξή της.

Στο Λουξεμβούργο, επισημάνθηκε η ανάγκη για περισσότερες πλατφόρμες που θα είναι ανοιχτές στους/στις επιχειρηματίες με χαμηλό κόστος ή ακόμη και δωρεάν. Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, αναπτύχθηκαν οι ακόλουθες προτάσεις: **(α) Εκπαίδευση για την ανάπτυξη δεξιοτήτων ψηφιακού μάρκετινγκ** - οι μικροεπιχειρήσεις χρησιμοποιούν ήδη τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την προώθηση της εργασίας και των προϊόντων τους, όμως τονίστηκε η ανάγκη για δεξιότητες ψηφιακού μάρκετινγκ, ώστε να μπορούν να προσεγγίσουν μεγαλύτερο κοινό και να διαδώσουν καλύτερα τη δουλειά τους και να αποκομίσουν περισσότερα κέρδη· **(β) Εκπαίδευση σχετικά με την ψηφιακή εμπειρία των πελατών/ισσών** - τόσο η έρευνα γραφείου όσο και η έρευνα πεδίου κατέδειξαν την ανάγκη για επιμόρφωση στον εν λόγω τομέα. Συγκεκριμένα, οι μικροεπιχειρηματίες που συμμετείχαν στην ομάδα εστιασμένης συζήτησης ανέφεραν ότι η εκπαίδευση στην ψηφιακή εμπειρία των πελατών/ισσών (DCX) θα τους/τις βοηθήσει να διατηρήσουν το υφιστάμενο πελατολόγιό τους και να αποκτήσουν νέους/ες πελάτες/ισσες για να παραμείνουν ανταγωνιστικές οι επιχειρήσεις τους· **(γ) Εκπαίδευση στις τεχνολογίες Εικονικής και Επαυξημένης Πραγματικότητας (VR/AR)** - οι τεχνολογίες ανοίγουν νέες ευκαιρίες για εργασία και προωθούν την παραγωγή υλικού (π.χ. ένας/μία καλλιτέχνης/ίδα θα μπορούσε να αποκομίσει κέρδος από την έκθεση των έργων του/της σε μια εικονική γκαλερί)· **(δ) Στήριξη για τη βελτίωση του συνόλου των υποδομών των επιχειρήσεων** - η υποστήριξη για την ενσωμάτωση και την προσαρμογή των νέων ψηφιακών εργαλείων με στόχο τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων, τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα και οι σχετικές στρατηγικές θα τις βοηθήσουν να πετύχουν τον επιθυμητό μετασχηματισμό και να επιβιώσουν στη σύγχρονη ψηφιοποιημένη εποχή.

1.3 Ορισμοί

Ψηφιακός/ή επιχειρηματίας

Στην ψηφιακή εποχή, η επιχειρηματικότητα έχει πλέον μεγαλύτερη ζήτηση από ποτέ. Ωστόσο, η ψηφιακή επιχειρηματικότητα δεν περιορίζεται μόνο στη διεξαγωγή διαδικτυακών συναντήσεων, στην ελαχιστοποίηση ή εξάλειψη της χρήσης χαρτιού σε εργασίες γραφείου ή στη διαδικτυακή επικοινωνία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Αντιθέτως, θα πρέπει να θεωρηθεί ως μια ολιστική προσέγγιση της σκέψης που περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες ενός οργανισμού, μεταξύ των οποίων η επικοινωνία και η παροχή υπηρεσιών. Αν μπορέσουμε «να σκεφτούμε ψηφιακά», π.χ. ενσωματώνοντας ψηφιακές διεργασίες σε όλα τα επίπεδα, θα βιώσουμε μεγαλύτερη επιτυχία μακροπρόθεσμα και θα κρατήσουμε τους/τις πιθανούς/ές ανταγωνιστές/ριές μας σε απόσταση.

Επομένως, μία ψηφιακή επιχειρηματική προσωπικότητα χρειάζεται να διαθέτει τις ακόλουθες ικανότητες:

- Δημιουργικότητα, οργανωτικές δεξιότητες και ένστικτο για ευκαιρίες της αγοράς·
- Στέρεα γνώση των τεχνικών απαιτήσεων και του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος·
- Σθένος να εφαρμόσει τη διαδικασία της δημιουργικής καταστροφής.

Κατά τη δική μας αντίληψη, η ψηφιακή επιχειρηματικότητα επικεντρώνεται στην αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών ή ψηφιακών επιχειρηματικών μοντέλων για την ανακάλυψη και την εκμετάλλευση επιχειρηματικών ευκαιριών.

Ψηφιακή επιχειρηματικότητα

Είναι ένας όρος που περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο θα αλλάξει η επιχειρηματικότητα, καθώς οι επιχειρήσεις και η κοινωνία εξακολουθούν να μετασχηματίζονται από την ψηφιακή τεχνολογία. Αναδεικνύει αλλαγές στην επιχειρηματική θεωρία και πράξη, αλλά και στην εκπαίδευση.

Περιλαμβάνει καθετί νέο και διαφορετικό σχετικά με την επιχειρηματικότητα σε έναν ψηφιακό κόσμο, όπως:

- Νέους τρόπους εξεύρεσης πελατών/ισσών για επιχειρηματικά εγχειρήματα·
- Νέους τρόπους σχεδιασμού και προσφοράς προϊόντων και υπηρεσιών·
- Νέους τρόπους δημιουργίας εσόδων και μείωσης του κόστους·

- Νέες ευκαιρίες συνεργασίας με πλατφόρμες και εταίρους·
- Νέες πηγές ευκαιριών, κινδύνων και ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

Ψηφιακός μετασχηματισμός

Αυτός ο όρος αναφέρεται στην ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας σε όλους τους τομείς μιας επιχείρησης, αλλάζοντας ριζικά τον τρόπο λειτουργίας της και την παροχή αξίας στους/στις πελάτες/ισσές της. Επίσης, αποτελεί μια πολιτισμική αλλαγή που απαιτεί από τους οργανισμούς να θέτουν σε συνεχή αμφισβήτηση την υφιστάμενη κατάσταση, να πειραματίζονται και να νιώθουν άνετα με μια πιθανή αποτυχία.

2. Προετοιμασία των εκπαιδευτών/ριών

Το δεύτερο στάδιο αποσκοπεί στην προετοιμασία των εκπαιδευτών/ριών ΕΕΚ για τη διεξαγωγή του προγράμματος εκπαίδευσης GRACE παρέχοντάς τους συμβουλές για τη μεθοδολογική προσέγγιση που θα πρέπει να ακολουθήσουν κατά την υλοποίηση. Επιπλέον, περιγράφει τα επιμέρους μαθησιακά αποτελέσματα των εκπαιδευτικών ενοτήτων και επισημαίνει τις μεταβιβάσιμες δεξιότητες και ικανότητες που θα αποκτήσουν οι συμμετέχοντες/ουσες μετά την παρακολούθησή τους.

2.1 Μεθοδολογία του προγράμματος εκπαίδευσης, στρατηγική υλοποίησης και ανδραγωγική προσέγγιση

Η μεθοδολογική προσέγγιση του έργου GRACE στηρίζεται στα ακόλουθα δομικά στοιχεία:

- **Είναι bottom-up (από κάτω προς τα πάνω) και προσανατολισμένη στον στόχο:** Όλες οι δραστηριότητες σχεδιάζονται για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες και το προφίλ της άμεσης ομάδας-στόχου, δηλαδή των πολιτιστικών και δημιουργικών μικροεπιχειρήσεων.
- **Είναι επαναληπτική:** Οι μηχανισμοί ανατροφοδότησης διαπνέουν όλες τις πτυχές του έργου και εφαρμόζονται σε όλους τους συμμετέχοντες φορείς (π.χ. μικροεπιχειρήσεις, ενδιαφερόμενα μέρη, εκπαιδευτές/ριες και εταίροι).
- **Είναι συμπεριληπτική:** Το έργο GRACE ήδη από τη σύλληψή του είναι απαλλαγμένο από αποκλεισμούς, καθώς επιδιώκει την υπέρβαση των

εμποδίων που δυσχεραίνουν την πρόσβαση των μικροεπιχειρηματιών στην εκπαίδευση. Ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μελών της ομάδας-στόχου που κατοικούν σε απομακρυσμένες γεωγραφικές περιοχές της περιφέρειας και αντιμετωπίζουν οικονομικές ή άλλες δυσκολίες.

- **Είναι διακρατική:** Η συμπερίληψη φορέων από διαφορετικές χώρες εξασφαλίζει τη δημιουργία μιας μεγάλης δεξαμενής πληροφοριών και μεγιστοποιεί τη μεταφορά γνώσεων και την αμοιβαία μάθηση.

Μεθοδολογία του προγράμματος εκπαίδευσης και ανάπτυξη εκπαιδευτικών ενοτήτων

Η εκπαιδευτική πλατφόρμα και τα μαθήματα που περιλαμβάνει εμβαθύνουν σε θέματα όπως η ψηφιακή παρουσία και η διαχείριση περιεχομένου, το branding και το μάρκετινγκ στην ψηφιακή εποχή και οι δεξιότητες ψηφιακής επιχειρηματικότητας. Τα βασικά χαρακτηριστικά καινοτομίας του προγράμματος εκπαίδευσης είναι τα εξής:

- Οι ανάγκες και οι προκλήσεις της ομάδας-στόχου οριοθετούνται και αντιστοιχίζονται.
- Η ανάπτυξη και η διεξαγωγή του διαδικτυακού προγράμματος εκπαίδευσης βασίζεται στη συνδημιουργία.
- Το πρόγραμμα των μαθημάτων επικεντρώνεται στην τελειοποίηση των ψηφιακών ικανοτήτων με βάση το προφίλ, τις ανάγκες και τις προσδοκίες των μικρών επιχειρήσεων.
- Η εκπαιδευτική πλατφόρμα και το διαδικτυακό πρόγραμμα μαθημάτων προσφέρουν ένα πλήρως διαδικτυακό διακρατικό περιβάλλον μάθησης.

Σε αυτό το σημείο, αξίζει να σημειωθεί η προσοχή που έχει δοθεί στην υπέρβαση των εμποδίων που δυσχεραίνουν την ευρεία συμμετοχή των μικροεπιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης. Πολλές από αυτές εδρεύουν σε περιοχές που ενώ οι τουρίστες/ριες αυξάνονται κατακόρυφα κατά τις περιόδους υψηλής τουριστικής κίνησης, ο τοπικός μόνιμος πληθυσμός είναι μικρός και ως εκ τούτου, η διαθεσιμότητα προγραμμάτων κατάρτισης είναι περιορισμένη. Επιπλέον, αυτές οι μικρές επιχειρήσεις δεν έχουν πάντοτε στη διάθεσή τους πόρους (π.χ. χρόνο, κεφάλαια κτλ.) για να αξιοποιήσουν ευκαιρίες δια βίου μάθησης. Για τους παραπάνω λόγους, το πρόγραμμα εκπαίδευσης απευθύνεται απευθείας σε μικροεπιχειρήσεις και το προσωπικό τους μέσω του Διαδικτύου και έχει σύντομη διάρκεια.

Το έργο επιδιώκει να βοηθήσει τις μικροεπιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα και να καλύψει τις ανάγκες τους. Επομένως, αφορά συγκεκριμένο τομέα και εστιάζει στον/στη χρήστη/ρια λαμβάνοντας ως αφετηρία την περιγραφή των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν και των αναγκών που έχουν οι εν λόγω επιχειρήσεις. Για τον λόγο αυτό, το GRACE δίνει ιδιαίτερη έμφαση, και αυτό αντικατοπτρίζεται σε όλες τις δράσεις του, στον πληθοπορισμό (crowdsourcing) των ιδεών και των αναγκών τους με σκοπό τη διαμόρφωση εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών λύσεων που θα φέρουν απτά και εποικοδομητικά αποτελέσματα. Εκτός από τις μικρές επιχειρήσεις, το πρόγραμμα εκπαίδευσης είναι κατάλληλο και θα μπορούσε να ωφελήσει εκπαιδευτές/ριες ενηλίκων και οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στην υποστήριξη ενηλίκων εκπαιδευόμενων και μικροεπιχειρήσεων με στόχο την ενδυνάμωση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων τους.

Το έργο GRACE παρουσιάζει μια καινοτόμο προσέγγιση που συνδυάζει τις ψηφιακές ικανότητες, την επιχειρηματικότητα και την πρωτοποριακή σκέψη και στηρίζεται στη θέση ότι η ψηφιοποίηση καλλιεργεί την καινοτομία και τη δημιουργικότητα, οι οποίες αποτελούν την κινητήρια δύναμη για τις προαναφερθείσες επιχειρήσεις. Το έργο ακολουθεί **προσεγγίσεις bottom-up («από κάτω προς τα πάνω»)**, **συμμετοχικές και πολυεπίπεδες** στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της εκπαιδευτικής παρέμβασης. Το πρόγραμμα εκπαίδευσης αποτελεί προϊόν μιας διακρατικής διαδικασίας συν-σχεδιασμού. Πριν από τον σχεδιασμό του προγράμματος των μαθημάτων, διοργανώθηκαν εργαστήρια συν-σχεδιασμού στις συμμετέχουσες χώρες με τρόπο που ενίσχυε την ενεργό συμμετοχή της άμεσης ομάδας-στόχου.

Στους/Στις εκπροσώπους των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων δόθηκε ο χώρος να συζητήσουν τους φόβους και τις ανησυχίες τους, να εκφράσουν τις ιδιαίτερες ανάγκες τους και να σχολιάσουν τα θέματα και το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών ενοτήτων. Η συμβολή των συμμετεχόντων/ουσών στη δημιουργία ενοτήτων για τη διαδικτυακή πλατφόρμα αφορούσε ζητήματα προσβασιμότητας, οριζοντίωσης, διαφάνειας και ανοιχτών διαδικασιών.

Με βάση αυτά τα ευρήματα, το πρόγραμμα εκπαίδευσης που αναπτύχθηκε περιλαμβάνει ένα πρακτικό μέρος, πέραν του θεωρητικού περιεχομένου, το οποίο προωθεί τη μαθησιακή διαδικασία με βάση την εργασία. Για την ακρίβεια, οι

συμμετέχοντες/ουσες καλούνται να δημιουργήσουν/προετοιμάσουν προϊόντα (π.χ. ένα επιχειρηματικό μοντέλο, το διαδικτυακό χαρτοφυλάκιο τους κλπ.) εφαρμόζοντας τις αρχές της μάθησης με βάση συνθετικές εργασίες (project-based learning). Αναφορικά με το θεωρητικό μέρος του προγράμματος, αναπτύχθηκε σαφές και απλό υλικό, ούτως ώστε να μπορεί να προσελκύσει την προσοχή και συγχρόνως να ενισχύσει τα κίνητρα των εκπαιδευόμενων. Τέλος, δημιουργήθηκαν διάφορα βίντεο στο πλαίσιο του μαθήματος, τα οποία αποτελούν ένα εναλλακτικό και πιο ενδιαφέρον εκπαιδευτικό υλικό. Το υλικό περιλαμβάνει μεταξύ άλλων μελέτες περιπτώσεων και παραδείγματα από την πραγματική ζωή, γεγονός που καθιστά το πρόγραμμα εκπαίδευσης GRACE σχετικό με τις εμπειρίες και τις ανάγκες της ομάδας-στόχου.

Στρατηγική υλοποίησης

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες βασίζονται σε μεθοδολογίες διαδικτυακής συνεργατικής μάθησης και καινοτόμου διδασκαλίας. Οι δραστηριότητες συνεργατικής μάθησης εμπλέκουν ενεργά τους/τις εκπαιδευόμενους/ες βοηθώντας τους/τες να αναλάβουν από κοινού την κυριότητα και την ευθύνη για τη μάθησή τους. Επιπλέον, συμβάλλουν στη δημιουργία αίσθησης κοινότητας και στην καταπολέμηση πιθανών συναισθημάτων απομόνωσης και αποσύνδεσης από τον υπόλοιπο κόσμο.

Η συνεργατική μάθηση προϋποθέτει κατάλληλο σχεδιασμό και προετοιμασία προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητά της. Οι βασικές στρατηγικές συνεργατικής μάθησης μέσω του Διαδικτύου είναι, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες:

- **Πρώθηση ενός περιβάλλοντος και μιας κοινότητας στην τάξη χωρίς αποκλεισμούς:** Η επιτυχία της συνεργατικής μάθησης προϋποθέτει μια συμπεριληπτική κοινότητα, όπου οι εκπαιδευόμενοι/ες εμπιστεύονται και σέβονται ο/η ένας/μία τον/την άλλον/η. Εξετάστε το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσετε δραστηριότητες γνωριμίας (icebreakers) με κοινωνικό χαρακτήρα (π.χ. εκμάθηση ονομάτων, εύρεση κοινών ενδιαφερόντων κτλ.) για να τους/τις βοηθήσετε «να σπάσουν τον πάγο» μεταξύ τους προτού ξεκινήσουν τις δραστηριότητές τους.
- **Στοχευμένος σχεδιασμός και προγραμματισμός:** Η αποτελεσματική συνεργατική μάθηση χρειάζεται προμελέτη και σχεδιασμό. Αν και μπορείτε να αυτοσχεδιάσετε κατά τη διάρκεια του μαθήματος, θα πρέπει επίσης να

αφιερώσετε χρόνο πριν από το μάθημα για να εξετάσετε τα διαθέσιμα τεχνολογικά και παιδαγωγικά εργαλεία προκειμένου να υποστηρίξετε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους μαθησιακούς στόχους της εκάστοτε δραστηριότητας.

- **Μετάδοση του σκοπού και των προσδοκιών:** Οι εκπαιδευόμενοι/ες που κατανοούν το σκεπτικό και τα συγκεκριμένα βήματα κάθε δραστηριότητας, είναι πιο πιθανό να εμπλακούν και να αφοσιωθούν στη μάθησή τους. Φροντίστε να είστε σαφείς και αναλυτικοί/ές σχετικά με τον σκοπό που υπηρετεί μια συγκεκριμένη δραστηριότητα.
- **Συνεργασία με τους/τις εκπαιδευόμενους/ες:** Είναι σημαντικό να συνεργάζεστε μαζί τους σε όλη τη διάρκεια των μαθημάτων βοηθώντας τους/τες να αναλάβουν την ευθύνη της μαθησιακής διαδικασίας και της εμπειρίας, καθώς ένας από τους πρωταρχικούς στόχους της συνεργατικής μάθησης είναι η ενεργός συμμετοχή των εκπαιδευόμενων στην προσωπική τους μάθηση. Αυτή η συνεργασία μπορεί να λάβει πολλές και διάφορες μορφές ανάλογα με τους στόχους και το περιεχόμενο των μαθημάτων σας.
- **Χρήση συγκεκριμένων τεχνολογιών για τη διευκόλυνση συνεργατικών μαθησιακών δραστηριοτήτων:** Τα εργαλεία εκπαιδευτικής τεχνολογίας που θα επιλέξετε θα εξαρτηθούν από τους στόχους των μαθημάτων σας, τους στόχους της εκάστοτε δραστηριότητας, καθώς και από το περιβάλλον διεξαγωγής του μαθήματος, π.χ. αν μια δραστηριότητα θα πραγματοποιηθεί εντός ή εκτός της αίθουσας διδασκαλίας.

Προσέγγιση Διαδικτυακής Εκπαίδευσης

Η διαδικτυακή εκπαίδευση παρέχει οικονομικά συμφέρουσες και βελτιωμένες μαθησιακές εμπειρίες πέρα από αυτές που διατίθενται στις αίθουσες διδασκαλίας. Αναφέρεται στην παροχή όλων των δραστηριοτήτων της εκπαίδευσης, όπως η καθοδήγηση, η διδασκαλία και η μάθηση μέσω διαφόρων ηλεκτρονικών μέσων. Ο κατάλληλος εκπαιδευτικός σχεδιασμός, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής των κατάλληλων θεωριών και αρχών, είναι κομβικής σημασίας για την επιτυχία της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning). Για την επιτυχή παροχή ηλεκτρονικής μάθησης, σας προτείνουμε να υιοθετήσετε τις ακόλουθες παιδαγωγικές αρχές:

- Αντιστοίχιση με το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας: θα πρέπει να υπάρχουν σαφείς στόχοι, συνάφεια με το περιεχόμενο που καλύπτεται, καταλληλότητα των δραστηριοτήτων για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες.
- Συμπερίληψη: ως συμπεριληπτικές πρακτικές θα πρέπει να θεωρούνται εκείνες που λαμβάνουν υπόψη διαφορετικές μορφές αξιολόγησης και το αντίστοιχο εύρος των επιδόσεων, τις σωματικές αναπηρίες, τις ποικιλόμορφες κοινωνικές και εθνοτικές ομάδες και το φύλο των εκπαιδευόμενων.
- Συμμετοχή των εκπαιδευόμενων: οι εκπαιδευόμενοι/ες θα πρέπει να είναι αφοσιωμένοι/ες και να έχουν κίνητρα για μάθηση· οι δραστηριότητες θα πρέπει να έχουν αξιόλογο εκπαιδευτικό στόχο και όχι απλώς να απασχολούν τα εκπαιδευόμενα άτομα, να είναι ευχάριστες και να μην προκαλούν αρνητικές συναισθηματικές αντιδράσεις βελτιώνοντας τη μαθησιακή ατμόσφαιρα.
- Αποτελεσματική μάθηση: προώθηση της εξατομικευμένης μάθησης και της αυτονομίας του/της εκπαιδευόμενου/ης· ενθάρρυνση της μεταγνωστικής σκέψης και της συνεργασίας· παροχή αυθεντικής μάθησης που παρουσιάζει πολλαπλές όψεις ενός ζητήματος.
- Παροχή διαμορφωτικής και αθροιστικής αξιολόγησης με σκοπό τη βελτίωση και τη βαθμολογική κατάταξη των εκπαιδευόμενων.
- Συνοχή, συνέπεια και διαφάνεια: οι στόχοι, το περιεχόμενο, οι δραστηριότητες και η αξιολόγηση θα πρέπει να ταιριάζουν μεταξύ τους και να καθιστούν σαφές στον/στη χρήστη/ρια τι να περιμένει.
- Ευκολία στη χρήση: το εκπαιδευτικό υλικό να είναι ανοιχτό και προσβάσιμο.

Ανδραγωγική προσέγγιση

Η εκπαίδευση ενηλίκων βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις παραδοχές και τις αρχές της προσέγγισης του κονστрукτιβισμού. Κατά την ανάπτυξη της εκπαιδευτικής μεθοδολογίας του έργου GRACE, ελήφθησαν υπόψη διάφορες αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων. Ο παρακάτω πίνακας έχει ως στόχο να καθοδηγήσει τους/τις εκπαιδευτές/ριες σχετικά με την εφαρμογή αυτών των αρχών στην πράξη.

Αρχές	Εφαρμογή
Οι ενήλικες προσθέτουν τις εμπειρίες και τις	• Οι εμπειρίες και οι γνώσεις των ενηλίκων θα πρέπει να εκτιμώνται ως προς την αξία τους.

γνώσεις της ζωής τους στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Η εμπειρία θεωρείται ως πηγή γνώσης.	• Οι δραστηριότητες μάθησης θα πρέπει να σχεδιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να προωθούν την αξιοποίηση προηγούμενων εμπειριών και γνώσεων.
Οι ενήλικες γενικά προτιμούν την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση.	• Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι/ες επιθυμούν να έχουν τον έλεγχο της εκπαιδευτικής τους διαδικασίας. Αυτό τους/τις ενδυναμώνει και τους/τις υποχρεώνει να αναλαμβάνουν περισσότερες ευθύνες και πρωτοβουλίες. • Ο/Η εκπαιδευτής/ρια θα πρέπει να ενεργεί ως συντονιστής/ρια, καθοδηγητής/ρια και υποστηρικτής/ρια εντοπίζοντας τρόπους προσέλευσης του ενδιαφέροντος των συμμετεχόντων/ουσών και αντλώντας πληροφορίες σχετικά με το τι επιθυμούν να μάθουν. • Οι ενήλικες παρακινούνται από διάφορους παράγοντες, όπως προσωπικές φιλοδοξίες, προσδοκίες, εσωτερική επιθυμία ή ενδιαφέρον, διαφυγή από μια κατάσταση. Επομένως, θα πρέπει να παρέχονται ευκαιρίες στους/στις εκπαιδευόμενους/ες για να κατευθύνουν οι ίδιοι/ες τη μάθησή τους. • Οι εκπαιδευόμενοι/ες θα πρέπει να εφοδιάζονται με εργαλεία και πρότυπα σχεδιασμού δράσης για να βοηθηθούν στην ανάπτυξη και την εστίαση των αυτοκατευθυνόμενων προσπαθειών τους και να στηρίξουν την προσωπική τους μάθηση.
Οι ενήλικες χρειάζονται εσωτερικά κίνητρα για μάθηση και όχι εξωτερικά.	• Η μάθηση θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τα προβλήματα της πραγματικής ζωής τους, δηλαδή να είναι ουσιαστική και σχετική. • Θα πρέπει να υπάρχει σύνδεση μεταξύ του μαθησιακού περιεχομένου και των μακροπρόθεσμων στόχων κάθε εκπαιδευόμενου/ης στην εργασία και τη ζωή.
Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι/ες είναι προσανατολισμένοι/ες στους στόχους, στη συνάφεια και στην πράξη.	• Θα πρέπει να καθορίζονται σαφείς μαθησιακοί στόχοι και να εξηγείται πώς αυτοί σχετίζονται με τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες. • Οι εκπαιδευόμενοι/ες θα πρέπει να συμμετέχουν στον εντοπισμό των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν και της αξίας της αντιμετώπισης αυτών των προκλήσεων. • Η μάθηση θα πρέπει να είναι εφαρμόσιμη στα εργασιακά καθήκοντα των ενηλίκων ή σε άλλες αρμοδιότητες και να επικεντρώνεται σε πρακτικές

	δεξιότητες, εργαλεία, μεθόδους καθώς και στην επίλυση προβλημάτων.
Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι/ες θα πρέπει να τυγχάνουν σεβασμού και να μαθαίνουν σε ένα κατάλληλο μαθησιακό περιβάλλον.	• Ο σεβασμός, η εμπιστοσύνη και η αποδοχή είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχή κατάρτιση ενηλίκων. • Οι εκπαιδευόμενοι/ες έχουν ανάγκη να αισθάνονται ασφαλείς προκειμένου να συμμετέχουν ελεύθερα στο μάθημα, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, να πειραματίζονται και να εκφράζονται. • Τα λάθη θα πρέπει να αντιμετωπίζονται και να αξιοποιούνται ως βοηθήματα βελτίωσης και όχι ως αποτυχίες. • Η δημιουργικότητα και η ευχάριστη ατμόσφαιρα είναι σημαντικές, αλλά πρέπει να εξισορροπούνται με τα γνωστικά επιτεύγματα, τη σταθερότητα και τη σαφήνεια του σκοπού. • Θα πρέπει να αναγνωρίζεται ο πλούτος των γνώσεων και των εμπειριών που προσφέρουν οι συμμετέχοντες/ουσες στην εκπαίδευση. • Οι συμμετέχοντες/ουσες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους.
Οι ενήλικες προτιμούν την ενεργό μάθηση.	• Όσο πιο ενεργά συμμετέχει ο/η εκπαιδευόμενος/η, τόσο περισσότερο μαθαίνει. • Διαφορετικές μεθοδολογίες και τεχνικές κατάρτισης έχουν μεγαλύτερο ποσοστό διατήρησης.
Οι ενήλικες θέλουν καθοδήγηση.	• Οι ενήλικες θέλουν πληροφορίες που θα τους βοηθήσουν να βελτιώσουν την κατάστασή τους. • Οι ενήλικες δεν θέλουν να τους λένε τι να κάνουν, αλλά να κάνουν επιλογές με βάση τις ανάγκες τους.

2.2 Μαθησιακά αποτελέσματα

Το έργο θα συμπεριλάβει άμεσα στις δραστηριότητές του εκατό (100) εκπροσώπους μικροεπιχειρήσεων. Μέσω της συμμετοχής τους στην εκπαιδευτική πλατφόρμα, το έργο φιλοδοξεί να ενισχύσει τις ψηφιακές τους ικανότητες προσαρμόζοντάς τες κατάλληλα στον επιχειρηματικό τους κλάδο και να τους παράσχει πρακτικές γνώσεις και εργαλεία για την ψηφιακή επιχειρηματικότητα. Οι μικροεπιχειρηματίες θα μάθουν πώς να προωθήσουν την επιχείρησή τους στην ψηφιακή εποχή, θα διευρύνουν τον ορίζοντα των γνώσεών τους χρησιμοποιώντας διαδικτυακά εργαλεία, θα βελτιώσουν τη δημιουργικότητά τους και τον καινοτόμο σχεδιασμό τους. Ο παρακάτω Πίνακας

παρέχει μια επισκόπηση των εκπαιδευτικών ενοτήτων και μια σύντομη περιγραφή. Στο κεφάλαιο 4.1, Σχέδια Μαθημάτων, περιγράφονται λεπτομερώς περαιτέρω μαθησιακοί στόχοι που σχετίζονται με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που αναμένεται να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες.

Ενότητα 1	Εισαγωγή: Κατανοώντας την ψηφιακή επιχειρηματικότητα στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα
Σύντομη περιγραφή	Εισαγωγή στην ψηφιακή επιχειρηματικότητα στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα, προσδιορισμός βασικών εννοιών και παρουσίαση της τρέχουσας κατάστασης στις συμμετέχουσες χώρες και στην Ευρώπη όσον αφορά την ψηφιοποίηση στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα.
Μαθησιακοί στόχοι	Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας, τα εκπαιδευόμενα άτομα: • Θα έχουν σχηματίσει μία πλήρη εικόνα των μελλοντικών τάσεων και ευκαιριών • Θα αναγνωρίζουν παραδείγματα ψηφιακής επιχειρηματικότητας στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα.
Ενότητα 2	Πρωθήστε την πολιτιστική και δημιουργική επιχείρησή σας στο Διαδίκτυο
Σύντομη περιγραφή	Εκπαίδευση στα βασικά στοιχεία προώθησης μιας επιχείρησης στο Διαδίκτυο, δηλαδή την πώληση προϊόντων και υπηρεσιών με τη βοήθεια ψηφιακών μέσων. Αυτή η ενότητα εξετάζει σε μεγαλύτερο βάθος τις ανάγκες των μικροεπιχειρηματιών στον Πολιτιστικό και Δημιουργικό Τομέα (ΠΔΤ) και παρουσιάζει μία εκπαίδευση προσαρμοσμένη στις ανάγκες του εν λόγω τομέα για να τους/τις βοηθήσει να δημιουργήσουν μια online επιχείρηση με δυνατότητες ανάπτυξης. Πρόκειται για μία ενότητα με πρακτικό περιεχόμενο που επιχειρεί να δώσει απαντήσεις σε βασικά ζητήματα που αφορούν το διαδικτυακό μάρκετινγκ μικροεπιχειρήσεων. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να έχουν προηγούμενη εμπειρία στη χρήση του Διαδικτύου για περιήγηση και να είναι εξοικειωμένοι/ες με την πραγματοποίηση ηλεκτρονικών συναλλαγών (μέσω web banking κλπ.).
Μαθησιακοί στόχοι	Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας, τα εκπαιδευόμενα άτομα: • Θα έχουν κατανοήσει τα βασικά στοιχεία του διαδικτυακού μάρκετινγκ με έμφαση στα χαρακτηριστικά του ΠΔΤ • Θα γνωρίζουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός ηλεκτρονικού καταστήματος

	λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά του ΠΔΤ και της χώρας δραστηριοποίησης: • Θα αισθάνονται αυτοπεποίθηση να ιδρύσουν και να λειτουργήσουν μία online επιχείρηση • Θα έχουν εξοικειωθεί με την αγορά των ηλεκτρονικών καταστημάτων (π.χ. etsy.com) • Θα έχουν μάθει ποια είναι τα πλεονεκτήματα, τα μειονεκτήματα, οι απειλές και οι ευκαιρίες του διαδικτυακού μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντήριων οδηγιών ασφάλειας.
Ενότητα 3	Ψηφιακή παρουσία και διαχείριση περιεχομένου - Προωθήστε την επιχείρησή σας στο Διαδίκτυο
Σύντομη περιγραφή	Η τρίτη ενότητα εστιάζει στο ψηφιακό branding και την ανάπτυξη περιεχομένου στα social media με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη της επιχείρησής σας. Στις μέρες μας, οι οικονομίες μετασχηματίζονται μαζικά και αδιάλειπτα στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού και της τεχνολογικής προόδου. Είναι σαφές ότι οι επιχειρήσεις που δεν αξιοποιούν τις δυνατότητες που προσφέρει η ψηφιοποίηση θα βρεθούν σε μειονεκτική θέση στις μελλοντικές οικονομίες. Στόχος αυτής της ενότητας είναι να παρουσιάσει μία εκπαίδευση προσαρμοσμένη στις ανάγκες του ΠΔΤ, με πρακτικό περιεχόμενο, σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας και διατήρησης ψηφιακής παρουσίας ξεκινώντας από το μηδέν και με ελάχιστα κεφάλαια.
Μαθησιακοί στόχοι	Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας, τα εκπαιδευόμενα άτομα: • Θα έχουν κατανοήσει βασικές έννοιες, εργαλεία και πλατφόρμες για την ψηφιακή προώθηση της επιχείρησής τους • Θα γνωρίζουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της δημιουργίας και της διατήρησης της ψηφιακής παρουσίας μιας επιχείρησης (π.χ. website, social media κτλ.) • Θα έχουν μάθει βασικά στοιχεία για τη δημιουργία μιας ψηφιακής στρατηγικής μάρκετινγκ με βάση τις ανάγκες, το όραμα και τις ικανότητές τους • Θα έχουν αποκτήσει κατάλληλες δεξιότητες για να δημιουργήσουν με αυτοπεποίθηση λογαριασμούς στα social media και περιεχόμενο για τη διατήρηση της ορατότητας της επιχείρησής τους.
Ενότητα 4	Συνεργαστείτε και δικτυωθείτε
Σύντομη περιγραφή	Βασικοί παράγοντες για τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη των μικροεπιχειρήσεων είναι η καινοτομία και η εξωστρέφεια. Με αυτόν

	τον τρόπο, οι μικροεπιχειρήσεις μπορούν να ανακαλύψουν νέες αγορές για τα αγαθά και τις υπηρεσίες τους, να βελτιώσουν το καινοτόμο κεφάλαιό τους, να βρουν συνεργάτες/ίδες και να δημιουργήσουν συνέργειες. Πώς μπορούν όμως να αναπτύξουν και να διατηρήσουν μια προσέγγιση συνεργασίας και δικτύωσης που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και το προφίλ τους; Την απάντηση σε αυτό το ερώτημα θα επιχειρήσει να δώσει η παρούσα ενότητα στους/στις μικροεπιχειρηματίες του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα.
Μαθησιακοί στόχοι	Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας, τα εκπαιδευόμενα άτομα: • Θα έχουν μάθει ποια είναι τα οφέλη της δικτύωσης και της συνεργασίας για πολιτιστικές και δημιουργικές μικροεπιχειρήσεις • Θα έχουν βελτιώσει τις δεξιότητες δικτύωσής τους και θα μπορούν να τις προσαρμόσουν στις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά του κλάδου τους • Θα έχουν αποκτήσει αυτοπεποίθηση για να χαράξουν τη δική τους στρατηγική δικτύωσης.

3. Κινητοποίηση των εκπαιδευόμενων

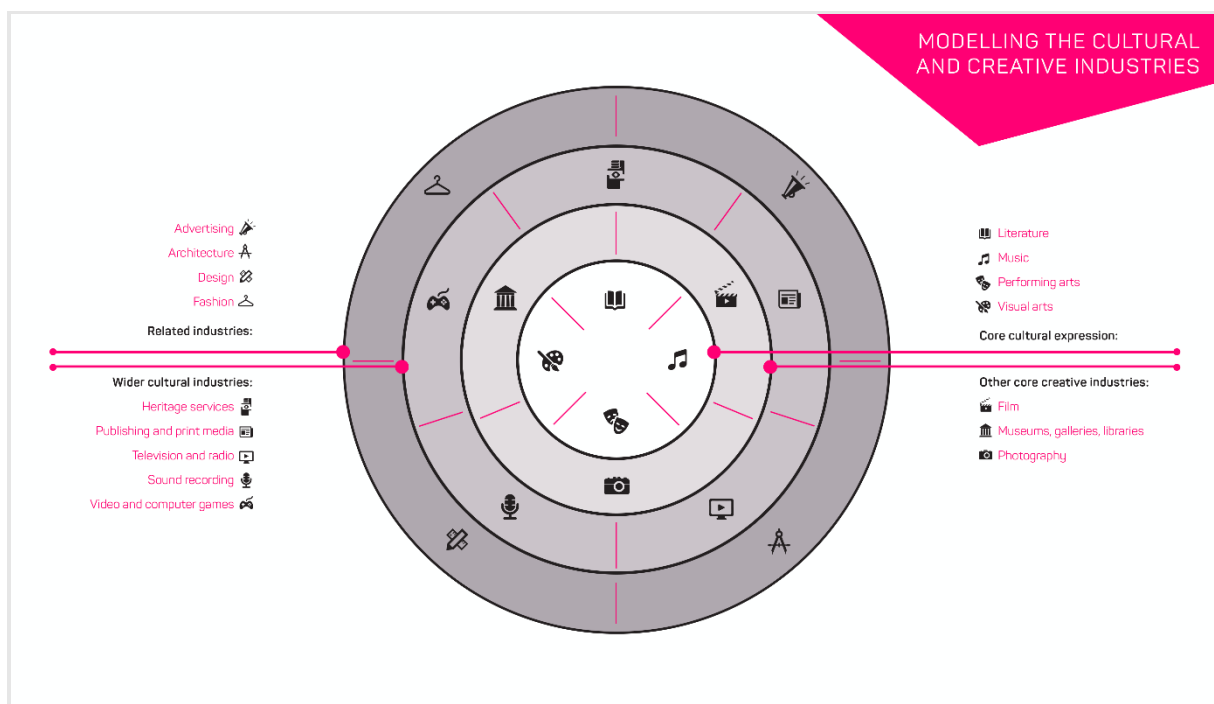
Το τρίτο στάδιο της παρούσας μεθοδολογίας αποσκοπεί στην κατάρτιση του προφίλ των εκπαιδευόμενων στο πρόγραμμα GRACE και στην παροχή στρατηγικών για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος των συμμετεχόντων/ουσών πριν από την εκπαίδευση και κατά τη διάρκεια των εισαγωγικών μαθημάτων, ώστε να δημιουργηθεί το κατάλληλο μαθησιακό περιβάλλον.

3.1 Περιγραφή του προφίλ των εκπαιδευόμενων

Ένας από τους κεντρικούς στόχους του έργου GRACE είναι να εφοδιάσει τους/τις επιχειρηματίες του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα με ψηφιακές ικανότητες για να εντάξουν με επιτυχία την επιχείρησή τους στην ψηφιακή εποχή και να προωθήσουν την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξή τους. Αυτός ο συγκεκριμένος στόχος πρόκειται να εκπληρωθεί μέσω του διαδικτυακού προγράμματος εκπαίδευσης που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου. Το πρόγραμμα εκπαίδευσης GRACE έχει μια **σαφώς καθορισμένη ομάδα-στόχο** που αποτελείται από

επιχειρηματίες που έχουν μια δημιουργική ή πολιτιστική μικροεπιχείρηση και **μέλη του προσωπικού** αυτού του κλάδου επιχειρήσεων.

Το θέατρο, οι εικαστικές τέχνες, ο κινηματογράφος, η τηλεόραση, το ραδιόφωνο, η μουσική, οι εκδοτικές επιχειρήσεις, τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, τα σύγχρονα μέσα, η αρχιτεκτονική, το σχέδιο, η μόδα και η διαφήμιση αποτελούν μέρος των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών.

Ανακτήθηκε από τον [ΙΣΤΟΤΟΠΟ](#) *Cultural & Creativity*

Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμα εκπαίδευσης απευθύνεται στους/στις μικροεπιχειρηματίες και τα μέλη του προσωπικού των οποίων οι επιχειρήσεις **επλήγησαν από την πανδημία COVID-19**, περίοδο που τους/τις οδήγησε σε ιδιαίτερη στασιμότητα.

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε και τις ομάδες εστιασμένης συζήτησης που διεξήχθησαν στις χώρες-εταίρους, διαπιστώθηκε ότι οι μικρότερες επιχειρήσεις τείνουν περισσότερο να μην έχουν σταθερή ψηφιακή παρουσία, με αποτέλεσμα να μειώνεται η εμβέλεια και η ορατότητά τους. Το προφίλ των εκπαιδευόμενων δείχνει ότι οι μικροεπιχειρηματίες/μέλη του προσωπικού μπορεί να διαθέτουν διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης και να ανήκουν σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες. Επιπλέον, παρατηρήθηκε ότι ένα μέρος της ομάδας-στόχου μπορεί να διαθέτει ψηφιακές δεξιότητες, ενώ ένα άλλο δεν γνωρίζει καν πώς να δρομολογήσει τη διαδικτυακή παρουσία της επιχείρησής του. Ωστόσο, παρά το επίπεδο γνώσεων, τα

αποτελέσματα των ομάδων εστιασμένης συζήτησης κατέδειξαν μια βαθιά ριζωμένη ανάγκη για ένα προσιτό, δωρεάν πρόγραμμα εκπαίδευσης που στοχεύει στις προϋποθέσεις της επιχειρηματικής ψηφιοποίησης.

3.2 Στρατηγικές για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευόμενων πριν από την εκπαίδευση

Εφόσον το πρόγραμμα θα πραγματοποιηθεί διαδικτυακά, απαιτείται μια καλή στρατηγική για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευόμενων πριν από την εκπαίδευση.

Πρώτον και κυριότερον, έχει εξέχουσα σημασία η αρχική αλληλεπίδραση των εκπαιδευόμενων με το πρόγραμμα. Συνεπώς, θα πρέπει να διεξαχθεί μια ολοκληρωμένη εκστρατεία προώθησης. Πριν από την επιλογή της κατάλληλης στρατηγικής προώθησης, θα πρέπει να διενεργηθεί έρευνα σχετικά με το εθνικό πλαίσιο της ψηφιοποίησης των δημιουργικών και πολιτιστικών μικροεπιχειρήσεων. Τα ερωτήματα που πρέπει να εξεταστούν κατά τη διάρκεια αυτής της ανάλυσης είναι τα εξής:

- Πώς μπορώ να μεγιστοποιήσω την εμβέλεια της εκστρατείας μου ώστε να είμαι ορατός/ή στην ομάδα-στόχο μου;

Παράδειγμα:

Διαφημίσεις επί πληρωμή στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Αφίσες που θα αναρτηθούν σε καίρια σημεία (π.χ. θέατρο, αγορά χειροποίητων προϊόντων κλπ.)

Μάρκετινγκ από στόμα σε στόμα

Αξιοποίηση των ομάδων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που είναι αφιερωμένες σε μικροεπιχειρηματίες (Facebook & LinkedIn)

- Πρέπει να κάνω προώθηση του προγράμματος εκπαίδευσης μέσω του Διαδικτύου; Εκτός του Διαδικτύου; Ή θα πρέπει να επιλέξω μια μικτή στρατηγική;

Παράδειγμα:

Σε αυτήν την περίπτωση, η μικτή προσέγγιση θα μπορούσε να προσεγγίσει ένα ευρύτερο κοινό. Η διαδικτυακή προώθηση στα κύρια κανάλια κοινωνικής δικτύωσης

που χρησιμοποιούνται από τις μικρές επιχειρήσεις (Instagram, Facebook, LinkedIn) μπορεί να καταστήσει το πρόγραμμα εκπαίδευσης ορατό στους/στις επιχειρηματίες που έχουν ήδη βασικές γνώσεις σχετικά με την ψηφιακή παρουσία. Ωστόσο, η προώθηση χωρίς σύνδεση στο Διαδίκτυο (μέσω της διανομής φυλλαδίων, της ανάρτησης αφισών και άλλου οπτικού υλικού) σε δημόσιους χώρους (π.χ. πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκθέσεις δημιουργικότητας κτλ.) στους οποίους συχνάζουν οι επιχειρηματίες απευθύνεται σε εκείνους που δεν είναι τόσο εξοικειωμένοι με τον ψηφιακό κόσμο.

- Ποιοι παράγοντες θα μπορούσαν να με βοηθήσουν να προσεγγίσω την ομάδα-στόχο μου; Μπορώ να εμπλέξω κάποιους από αυτούς στην προώθηση του προγράμματος εκπαίδευσης;

Παράδειγμα:

Επικοινωνήστε με πολιτιστικές ΜΚΟ, το Υπουργείο Πολιτισμού, Πανεπιστήμια Καλών Τεχνών ή άλλα πολιτιστικά ιδρύματα. Έχουν ήδη ένα διαμορφωμένο κοινό που μπορεί να υποστηρίξει την πρωτοβουλία σας και να προωθήσει επίσης το πρόγραμμα εκπαίδευσης στις κοινότητές τους.

Αφού απαντήσετε σε αυτά τα βασικά ερωτήματα, μπορείτε να υλοποιήσετε την ανάπτυξη της στρατηγικής προώθησης.

Δεύτερον, οι συμμετέχοντες/ουσες, στο πλαίσιο της προώθησης του εν λόγω προγράμματος, θα πρέπει να συμπληρώσουν μια φόρμα εγγραφής. Αυτή η φόρμα διαδραματίζει επίσης σπουδαίο ρόλο και αποτελεί ένα μέσο για την επικοινωνία με επιπρόσθετους/ες συμμετέχοντες/ουσες. Βεβαιωθείτε ότι η φόρμα είναι προσβάσιμη, περιέχει σαφείς πληροφορίες και είναι ελκυστική για τους/τις αναγνώστες/ριες. Επιπλέον, για να ξεκινήσετε την επαφή σας με τους/τις δυνητικούς/ές εκπαιδευόμενους/ες, θα πρέπει να συμπεριλάβετε στη φόρμα μια ενότητα που να αναφέρεται στις προσδοκίες αυτών που τη συμπληρώνουν.

Τρίτον, είναι σημαντικό για τον/την εκπαιδευτή/ρια να ασχοληθεί με τον/τη δυνητικό/ή συμμετέχοντα/ουσα μετά τη συμπλήρωση της φόρμας εγγραφής. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τους ακόλουθους τρόπους:

- Μετά την εγγραφή, στείλτε ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) επιβεβαίωσης σε κάθε άτομο που συμπλήρωσε τη φόρμα εγγραφής.
- Ακόμη, μπορείτε να στείλετε ένα e-mail με πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα εκπαίδευσης για να κεντρίσετε περαιτέρω την περιέργεια των αιτούντων/σών. Αυτό το στάδιο μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω της αποστολής ποικίλου ενημερωτικού υλικού, ενθαρρυντικών βίντεο που σχετίζονται με τα θέματα που εξετάζονται κατά τη διάρκεια του προγράμματος (π.χ. εθνικά άρθρα σχετικά με την ψηφιοποίηση των μικροεπιχειρήσεων, παραδείγματα καλών πρακτικών για το θέμα, βίντεο TedX από τα οποία μπορούν να αντλήσουν έμπνευση οι εκπαιδευόμενοι/ες).
- Βεβαιωθείτε ότι οι δυνητικοί/ές συμμετέχοντες/ουσες είναι επαρκώς ενημερωμένοι/ες σχετικά με τον σκοπό του προγράμματος εκπαίδευσης, ώστε να αποφύγετε πιθανές αποχωρήσεις. Να είστε σαφείς στην ηλεκτρονική σας επικοινωνία όσον αφορά την ομάδα-στόχο, τους επιμέρους στόχους και τη δομή του προγράμματος.
- Λίγες ημέρες πριν από την έναρξη του προγράμματος εκπαίδευσης, επικοινωνήστε με όλα τα άτομα που έχουν υποβάλει αίτηση εγγραφής και επιβεβαιώστε τη συμμετοχή τους σε αυτό.

3.3 Στρατηγικές για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευόμενων κατά τη διάρκεια των μαθημάτων

Η προσέλκυση των εκπαιδευομένων κατά τη διάρκεια των μαθημάτων είναι ένα ουσιαστικό ζήτημα για τη μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων του προγράμματος εκπαίδευσης στο μέτρο του δυνατού. Από την άποψη αυτή, προτείνονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

1) Αρχικές ικανότητες & λίστα προσδοκιών

Είναι απαραίτητο ο/η εκπαιδευτής/ρια να γνωρίζει το επίπεδο γνώσεων των εκπαιδευομένων. Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να πραγματοποιήσει μια προφορική συζήτηση σχετικά με τις ψηφιακές ικανότητες που διαθέτουν οι εκπαιδευόμενοι/ες στην αρχή του προγράμματος εκπαίδευσης (βλ. παράδειγμα παρακάτω).

Παράδειγμα:

Ο/Η εκπαιδευτής/ρια θα μπορούσε να ξεκινήσει με μια συζήτηση στρογγυλής τραπέζης (ολομέλεια), όπου όλοι/ες οι εκπαιδευόμενοι/ες θα πρέπει να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Μπορείτε να περιγράψετε την επιχείρησή σας με λίγα λόγια (π.χ. αντικείμενο της επιχείρησης, ομάδα-στόχος, πότε άνοιξε κτλ.);
- Πώς κάνετε την επιχείρησή σας ορατή; Ποια μέσα χρησιμοποιείτε;
- Διαθέτετε ψηφιακές δεξιότητες;/Έχετε παρακολουθήσει κάποιο σχετικό πρόγραμμα κατάρτισης;

Εκτός από τη διαπίστωση των ικανοτήτων των εκπαιδευόμενων, η άσκηση αυτή θα μπορούσε να αποτελέσει ένα πρώτο βήμα για τη δικτύωση και τη αλληλογνωριμία των εκπαιδευόμενων.

Επιπρόσθετα, στο αρχικό στάδιο είναι ζωτικής σημασίας να συλλεχθούν οι προσδοκίες που έχουν οι εκπαιδευόμενοι/ες σχετικά με τις ικανότητες που θα ήθελαν να αποκτήσουν κατά τη διάρκεια του προγράμματος και τις πληροφορίες που θέλουν να κατανοήσουν (βλ. παράδειγμα παρακάτω). Ο/Η εκπαιδευτής/ρια θα πρέπει να κατευθύνει τα επόμενα ενδιάμεσα μαθήματα με βάση τις εν λόγω προσδοκίες.

Παράδειγμα:

Χρησιμοποιήστε το διαδικτυακό εργαλείο *Mentimeter*. Ο/Η εκπαιδευτής/ρια θα δημιουργήσει έναν πίνακα στον οποίο θα αναγράφονται οι ακόλουθες ερωτήσεις: **«Ποιες συγκεκριμένες προσδοκίες έχετε από το πρόγραμμα εκπαίδευσης GRACE; Τι θα θέλατε να μάθετε;»**. Οι εκπαιδευόμενοι/ες θα έχουν περίπου 5 λεπτά στη διάθεσή τους για να σκεφτούν και να υποβάλουν τις απαντήσεις τους. Μετά από αυτό το βήμα, ο/η εκπαιδευτής/ρια θα πάρει το λόγο και θα συζητήσει τα αποτελέσματα που προέκυψαν.

Δεδομένου ότι η αξιολόγηση των γνώσεων και των ικανοτήτων παρουσιάζεται επίσης ως μέθοδος αξιολόγησης, ο/η εκπαιδευτής/ρια μπορεί να επανεξετάσει τις απαντήσεις των εκπαιδευόμενων, ώστε να έχει στα χέρια του/της συμπεράσματα βασισμένα σε δεδομένα (βλ. κεφάλαιο 5).

2) Τρία ενδιάμεσα μαθήματα σύγχρονης τηλεκπαίδευσης

Το διαδικτυακό υλικό θα συμπληρωθεί από τρία ενδιάμεσα μαθήματα με τον/την εκπαιδευτή/ρια, τα οποία θα περιλαμβάνουν διαδραστικές και πρακτικές δραστηριότητες. Σε αυτά τα μαθήματα, ο/η εκπαιδευτής/ρια μπορεί να συλλέξει ανατροφοδότηση σχετικά με το υλικό και να δώσει συμπληρωματικές επεξηγήσεις, εφόσον το κρίνει απαραίτητο.

3) Διαδικτυακές ομάδες συζήτησης (εθνικές & διεθνείς)

Ένα άλλο μέσο που θα είναι συνεχώς διαθέσιμο για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες και θα ενισχύσει τη συμμετοχή τους είναι οι διαδικτυακές ομάδες συζήτησης που υπάρχουν στη διαδικτυακή πλατφόρμα της εκπαίδευσης. Στον ιστότοπο, κάθε εκπαιδευόμενος/η θα έχει τη δυνατότητα να ενταχθεί σε μια εθνική ομάδα (αυτή που αποδίδεται στη χώρα του), όπου η επικοινωνία θα γίνεται στη μητρική του/της γλώσσα. Πέραν αυτού, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα έχουν τη δυνατότητα να ενταχθούν στη γενική διεθνή ομάδα, η οποία θα συγκεντρώνει όλους/ες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες και όπου η επικοινωνία θα διεξάγεται στην αγγλική γλώσσα. Θα πρέπει βέβαια να ενημερώνονται καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος για τις ομάδες αυτές και να ενθαρρύνονται να τις χρησιμοποιούν. Η επικοινωνία μεταξύ ομοτίμων έχει αποδειχθεί ότι συμβάλλει στην αύξηση των κινήτρων.

4) Συνεχής έλεγχος με τους/τις εκπαιδευόμενους/ες

Ακόμη, θα πρέπει να δίνονται στους/στις εκπαιδευόμενους/ες πρόσθετες ευκαιρίες να θέτουν ερωτήσεις και να αλληλεπιδρούν με τον/την εκπαιδευτή/ρια. Αυτό μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους, όπως για παράδειγμα δυνατότητα ατομικής συνομιλίας στην πλατφόρμα και καθορισμένες ώρες υποβολής ερωτήσεων και παροχής απαντήσεων.

4. Υλοποίηση του προγράμματος εκπαίδευσης

Το τέταρτο στάδιο αποσκοπεί στην εξοικείωση των εκπαιδευτών/ριών ΕΕΚ με το περιεχόμενο των μαθημάτων και τον τρόπο βέλτιστης αξιοποίησής τους μέσω της παροχής κατάλληλων εργαλείων για την υλοποίηση της εκπαίδευσης, όπως σχέδια μαθημάτων που περιλαμβάνουν τον τίτλο, τη διάρκεια, τον γενικό σκοπό, τα επιμέρους

μαθησιακά αποτελέσματα και το περιεχόμενο κάθε εκπαιδευτικής ενότητας. Παράλληλα, θα τους παρασχεθούν συγκεκριμένες οδηγίες και χρήσιμες συμβουλές για την επιτυχή παρουσίαση κάθε μεμονωμένης ενότητας.

4.1 Σχέδια Μαθημάτων

Ενότητα 1			
Τίτλος	Εισαγωγή: Κατανοώντας την ψηφιακή επιχειρηματικότητα στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα		
Περιγραφή	Η πρώτη ενότητα εισάγει τα εκπαιδευόμενα άτομα στην ψηφιακή επιχειρηματικότητα στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα. Ορίζει βασικές έννοιες και παρουσιάζει την τρέχουσα κατάσταση στις συμμετέχουσες χώρες και στην Ευρώπη γενικότερα όσον αφορά την ψηφιοποίηση στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα.		
Στόχοι	Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας, τα εκπαιδευόμενα άτομα: Θα έχουν κατανοήσει και θα είναι σε θέση να εφαρμόσουν βασικές έννοιες της ψηφιακής επιχειρηματικότητας· Θα έχουν σχηματίσει μία πλήρη εικόνα των μελλοντικών τάσεων και ευκαιριών· Θα έχουν έρθει σε επαφή με παραδείγματα ψηφιακής επιχειρηματικότητας στον υπό εξέταση τομέα.		
Μαθησιακά αποτελέσματα	Γνώσεις Κατανόηση βασικών εννοιών της ψηφιακής επιχειρηματικότητας	Δεξιότητες Ικανότητα εντοπισμού των διαφορών μεταξύ της ψηφιακής και της παραδοσιακής επιχειρηματικότητας	Στάσεις Υπέρβαση των στερεοτύπων σχετικά με την ψηφιακή επιχειρηματικότητα στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα
Προσδοκώμενες ικανότητες	αυτοπεποίθηση κριτική σκέψη		
Κεφάλαια/Περιεχόμενα ενότητας	Ψηφιακή επιχειρηματικότητα - (ppt) Ποιος είναι ο ψηφιακός επιχειρηματίας; Διαφορές μεταξύ παραδοσιακού και ψηφιακού επιχειρηματία		

	Ψηφιακή επιχειρηματικότητα στον δημιουργικό και πολιτιστικό τομέα Ορισμός, παραδείγματα 1.2 Βασικοί παράγοντες για να γίνετε ψηφιακός επιχειρηματίας στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα (ppt) Προσδιορισμός και ανάλυση των βασικών παραγόντων 1.3 Μελλοντικές προοπτικές (ppt) Προοπτικές στην αγορά, ευκαιρίες στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα Κουίζ Ποιος είναι ο ψηφιακός επιχειρηματίας;
Μαθησιακές δραστηριότητες & Σύνδεση με δεξιότητες ζωής	Εργασία σε ζεύγη – αυτή η δραστηριότητα μπορεί να πραγματοποιηθεί σε μεγάλες ομάδες με την παρουσία ενός/μιας συντονιστή/ριας-εκπαιδευτή/ριας. Διάρκεια: 40 λεπτά Αριθμός συμμετεχόντων/ουσών: 16 κατ' ανώτατο όριο Δια ζώσης / Διαδικτυακή σύγχρονη δραστηριότητα Οι συμμετέχοντες/ουσες θα κατανοήσουν με ποιον τρόπο η προσωπικότητά τους διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο να γίνουν ψηφιακοί/ές επιχειρηματίες. Ξεκινήστε την άσκηση με ένα παιχνίδι ενεργοποίησης της επιλογής σας και στη συνέχεια, παρουσιάστε τη δραστηριότητα στους/στις συμμετέχοντες/ουσες. Εξηγήστε τους ότι είναι απαραίτητο να έχουμε επίγνωση του εαυτού μας ως επιχειρηματίες/επαγγελματίες. Ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να χωριστούν σε ζεύγη και να καθίσουν ο/η ένας/μία απέναντι στον/στην άλλο/η. Εξηγήστε ότι τα μέλη κάθε ζεύγους θα μιλήσουν μεταξύ τους σε γύρους. Για 5 λεπτά, θα μιλάει μόνο το ένα άτομο και το άλλο θα ακούει. Έπειτα, το ζεύγος αλλάζει ρόλους για τα επόμενα 5 λεπτά. Συνεχίζεται η ίδια διαδικασία για τέσσερις (4) γύρους - θα

πρέπει να διαρκέσει 40 λεπτά (ή προσαρμόστε την ανάλογα με τους χρονικούς περιορισμούς).

Ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να επιλέξουν μία από τις ακόλουθες δηλώσεις. Ύστερα, τα μέλη κάθε ζεύγους συζητούν εναλλάξ την επιλεγμένη δήλωση στην αρχή του πρώτου γύρου (έτσι ώστε και οι δύο να ερωτηθούν για πρώτη φορά). Μετά τον πρώτο γύρο, οι συμμετέχοντες/ουσες συνεχίζουν με το θέμα τους.

Παραδείγματα δηλώσεων:

Διαθέτω (ή δεν διαθέτω) τις απαραίτητες δεξιότητες για να μεταφέρω την επιχείρησή μου στο Διαδίκτυο.

Η πανδημία έπληξε την επιχείρησή μου.

Αισθάνομαι αβεβαιότητα σχετικά με το να είμαι ψηφιακός/ή επιχειρηματίας.

Αισθάνομαι αισιοδοξία για το μέλλον της επιχείρησής μου.

Μετά από τέσσερις (4) γύρους συζήτησης, συγκεντρώστε εκ νέου την ομάδα. Ρωτήστε τους/τις συμμετέχοντες/ουσες πώς αισθάνονται μετά την άσκηση και πώς ήταν η εμπειρία που βίωσαν. Αναφερθείτε στις ιδέες που συζητήθηκαν.

Αυτή η δραστηριότητα παρέχει στους/στις συμμετέχοντες/ουσες την ευκαιρία να μοιραστούν τον εσωτερικό τους διάλογο με έναν/μία ακροατή/ρια. Αυτό μπορεί με τη σειρά του να κάνει τις προσωπικές τους αντιλήψεις για τα πράγματα πιο εμφανείς, καθώς συχνά όταν λέμε κάτι μεγαλόφωνα το νόημα γίνεται σαφέστερο. Επίσης, είναι σπάνιο να μας ακούει κάποιος άλλο άτομο με αμέριστη προσοχή για είκοσι (20) ολόκληρα λεπτά.

Η εν λόγω δραστηριότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης και της ενεργητικής ακρόασης.

Η θέση της χαρτοταινίας – Αυτή η δραστηριότητα βοηθά στην οικοδόμηση κριτικής σκέψης και ψυχικής ανθεκτικότητας.

Διάρκεια: 30 λεπτά

Αριθμός συμμετεχόντων/ουσών: 20-25 κατ' ανώτατο όριο

Δια ζώσης δραστηριότητα

- Για τη δραστηριότητα αυτή, θα χρειαστείτε μια αυτοκόλλητη χαρτοταινία στο πάτωμα.

Θα χρειαστεί να ζητήσετε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να πατήσουν πάνω στην ταινία.

Στη συνέχεια, θα διαβάσετε κάποιες δηλώσεις σχετικά με την ψηφιακή επιχειρηματικότητα/πανδημία και πώς επηρέασε τις επιχειρήσεις τους.

Αν οι συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν με τη δήλωση, θα κάνουν ένα βήμα μπροστά. Αν διαφωνούν, θα κάνουν ένα βήμα προς τα πίσω. Αν δεν είναι σίγουροι/ες ή αν αυτό δεν τους/τις αφορά, μπορούν να μείνουν ακίνητοι/ες.

Δώστε τους λίγα λεπτά για να ελέγξουν τη θέση των υπόλοιπων συμμετεχόντων/ουσών.

Κατόπιν, αφιερώστε μερικά λεπτά για συζήτηση. Ρωτήστε τους/τες αν κάποιος/α θέλει να μοιραστεί τη γνώμη ή την προσωπική εμπειρία του/της.

Παραδείγματα δηλώσεων:

Κατανοώ τις βασικές έννοιες της ψηφιακής επιχειρηματικότητας.

Πιστεύω ότι οι ψηφιακές δεξιότητες είναι σημαντικές για την επιχείρησή μου.

Γνωρίζω τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ ενός παραδοσιακού και ενός ψηφιακού επιχειρηματία.

Αντιλαμβάνομαι τις μελλοντικές τάσεις και ευκαιρίες.

Κατανοώ με ποιον τρόπο οι ψηφιακές δεξιότητες θα αναβαθμίσουν την επιχείρησή μου.

Οι ψηφιακές δεξιότητες είναι σημαντικές για τις δημιουργικές/πολιτιστικές βιομηχανίες.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε πρόσθετες δηλώσεις που μπορείτε να σκεφτείτε, σχετικές με το περιεχόμενο της ενότητας, ή δηλώσεις που θα είναι χρήσιμες για τους/τις συμμετέχοντες/ουσες.

Ένας άλλος τρόπος διεξαγωγής της δραστηριότητας είναι να ζητήσετε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να μοιραστούν τις σκέψεις και τις εμπειρίες τους σχετικά με την πανδημία και πώς επηρέασε τους/τις ίδιους/ες και την επιχείρησή τους. Έπειτα, οι

	υπόλοιποι/ες συμμετέχοντες/ουσες θα κάνουν ένα βήμα μπροστά αν συμφωνούν ή ένα βήμα πίσω αν διαφωνούν. Παράλληλα, μπορούν να ανταλλάξουν απόψεις και να κάνουν μια σύντομη συζήτηση. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα μπορεί να πραγματοποιηθεί και σε ατομικό επίπεδο, όπου ένας/μία συμμετέχων/ουσα θα διαβάζει μία-μία τις δηλώσεις και θα σημειώνει αν συμφωνεί ή διαφωνεί με καθεμία από αυτές. Η δραστηριότητα αυτή βοηθά στην επικοινωνία, στην επίλυση προβλημάτων και στην κριτική σκέψη.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Το πρόγραμμα εκπαίδευσης, στο σύνολό του, στηρίζεται στη μέθοδο της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning). Δύο τεχνικές μπορούν να εφαρμοστούν είτε μεμονωμένα είτε συνδυαστικά: Σύγχρονη δραστηριότητα Παρουσιάσεις PPT, συζήτηση, ερωτήσεις & απαντήσεις Ασύγχρονη δραστηριότητα Παρουσιάσεις PPT, αυτόνομη μελέτη
Απαιτούμενοι πόροι	Φορητός Η/Υ (laptop) ή επιτραπέζιος Η/Υ, σύνδεση στο Διαδίκτυο, χαρτοταινία (για τη μαθησιακή δραστηριότητα)
Αξιολόγηση	Κουίζ 5-10 ερωτήσεις
Διάρκεια	Μελέτη: 1 ώρα Κουίζ: 30 λεπτά
Συμβουλές για τον/την εκπαιδευτή/ρια	Πρόκειται για μια εισαγωγική ενότητα που στοχεύει στην εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με βασικούς ορισμούς και έννοιες. Έχει θεωρητική προσέγγιση και δεν πρέπει να υπεισέρχεται σε υπερβολικές λεπτομέρειες. Οι εκπαιδευόμενοι/ες προέρχονται κυρίως από τον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα των επιχειρήσεων που έχει περισσότερο εφαρμοσμένο και πρακτικό χαρακτήρα. Αυτή η ενότητα λειτουργεί ως θεωρητική βάση βοηθώντας τους/τις εκπαιδευόμενους/ες να σχηματίσουν μια σαφή εικόνα για διάφορες βασικές έννοιες πριν από την εμβάθυνση σε πιο πρακτικά ζητήματα στις επόμενες ενότητες.
Ενότητα 2	
Τίτλος	Πρωθήστε την πολιτιστική και δημιουργική επιχείρησή σας στο Διαδίκτυο
Περιγραφή	Η δεύτερη ενότητα διδάσκει στα εκπαιδευόμενα άτομα τα βασικά στοιχεία προώθησης της επιχείρησής τους στο

	Διαδίκτυο, δηλαδή την πώληση προϊόντων και υπηρεσιών με τη βοήθεια ψηφιακών μέσων. Αυτή η ενότητα εξετάζει σε μεγαλύτερο βάθος τις ανάγκες των μικροεπιχειρηματιών στον Πολιτιστικό και Δημιουργικό Τομέα (ΠΔΤ) και παρουσιάζει μία εκπαίδευση προσαρμοσμένη στις ανάγκες του εν λόγω τομέα για να τους/τις βοηθήσει να δημιουργήσουν μια online επιχείρηση με δυνατότητες ανάπτυξης. Πρόκειται για μία ενότητα με πρακτικό περιεχόμενο που επιχειρεί να δώσει απαντήσεις σε βασικά ζητήματα που αφορούν το διαδικτυακό μάρκετινγκ μικροεπιχειρήσεων.		
Στόχοι	Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας, τα εκπαιδευόμενα άτομα: - Θα έχουν κατανοήσει τα βασικά στοιχεία του διαδικτυακού μάρκετινγκ με έμφαση στα χαρακτηριστικά του ΠΔΤ· - Θα γνωρίζουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός ηλεκτρονικού καταστήματος λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά του ΠΔΤ και της χώρας δραστηριοποίησης· - Θα αισθάνονται αυτοπεποίθηση να ιδρύσουν και να λειτουργήσουν μία online επιχείρηση· - Θα έχουν εξοικειωθεί με την αγορά των ηλεκτρονικών καταστημάτων (π.χ. etsy.com)· - Θα έχουν μάθει ποια είναι τα πλεονεκτήματα, τα μειονεκτήματα, οι απειλές και οι ευκαιρίες του διαδικτυακού μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντήριων οδηγιών ασφάλειας.		
Μαθησιακά αποτελέσματα	Γνώσεις Απόκτηση συνολικής κατανόησης του τρόπου λειτουργίας της ψηφιακής επιχειρηματικότητας στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα	Δεξιότητες Δημιουργία ενός ψηφιακού καταστήματος σε συγκεκριμένες πλατφόρμες	Στάσεις Υπέρβαση των στερεοτύπων σχετικά με την ψηφιακή επιχειρηματικότητα στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα
Προσδοκώμενες ικανότητες	αυτοπεποίθηση λήψη αποφάσεων επίλυση προβλημάτων δημιουργική σκέψη διαχείριση και έλεγχος		

	υπευθυνότητα
Κεφάλαια/Περιεχόμενο ενότητας	2.1 Βασικά στοιχεία για την ηλεκτρονική πώληση αγαθών και υπηρεσιών (ppt) Στην εισαγωγική αυτή ενότητα, παρέχονται βασικοί ορισμοί σε συνδυασμό με μια επισκόπηση των τρεχουσών τάσεων της αγοράς. Παρουσιάζονται επίσης τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της πώλησης αγαθών/υπηρεσιών μέσω του Διαδικτύου. 2.2 Αναλυτικός οδηγός για διαδικτυακές πωλήσεις και δημιουργία e-shop (βίντεο, tutorial) Επιλογή του ονόματος τομέα (domain name) - γιατί είναι σημαντικό Νομικές/φορολογικές απαιτήσεις για κάθε χώρα Τρόποι διαχείρισης περιεχομένου και συναλλαγών Παραδείγματα του τι μπορεί να πάει στραβά και πώς να το διορθώσετε 2.3 Online αγορές που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε (ppt) Etsy.com Ebay 2.4 Πνευματική ιδιοκτησία και ασφάλεια στο ηλεκτρονικό εμπόριο (ppt) Πώς να προστατεύσετε την πνευματική σας ιδιοκτησία Πώς να κάνετε ασφαλείς online συναλλαγές 2.5 Κουίζ με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2.6 Περαιτέρω πόροι και υποστήριξη Ηλεκτρονικοί σύνδεσμοι (links) με πόρους σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά τη δημιουργία ηλεκτρονικού καταστήματος και ιστολογίων (blogs), καθώς και την παρουσίαση παραδειγμάτων και εθνικών ρυθμιστικών αρχών για την πνευματική ιδιοκτησία και το ηλεκτρονικό εμπόριο.
Μαθησιακές δραστηριότητες & Σύνδεση με δεξιότητες ζωής	<u>Η φιλοσοφία της εργασίας σας σε 100 λέξεις</u> Διάρκεια: 40 λεπτά Αριθμός συμμετεχόντων/ουσών: χωρίς αριθμητικό περιορισμό

Δια ζώσης / Διαδικτυακή σύγχρονη και ασύγχρονη δραστηριότητα

Στόχος σας είναι να περιγράψετε τη φιλοσοφία της εργασίας σας σε ακριβώς εκατό (100) λέξεις - ούτε περισσότερες ούτε λιγότερες. Αυτή η περιγραφή μπορεί να έχει οποιαδήποτε μορφή θέλετε. Για παράδειγμα, μπορεί να είναι μια δήλωση αξιών ή ένας κατάλογος οδηγιών.

Γράψτε τις βασικές σας πεποιθήσεις και τις αξίες που πρεσβεύει η επιχείρησή σας. Σκεφτείτε εμπειρίες που επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό την επιχείρησή σας ή σημαντικές συμβουλές που έχετε λάβει. Με βάση τις εμπειρίες σας, ποια είναι η φιλοσοφία της εργασίας σας;

Αυτή η δραστηριότητα μπορεί ακόμη να σας βοηθήσει με τις αξίες που εκφράζετε μέσω της επιχείρησής σας ώστε να δημιουργήσετε μια προσωπική φιλοσοφία ως θεμέλιο για τις πεποιθήσεις και τα επιτεύγματά σας.

Δώστε στους/στις συμμετέχοντες/ουσες περίπου μισή ώρα για να γράψουν το κείμενο των 100 λέξεων. Αφού ολοκληρώσουν την περιγραφή, μπορείτε να ρωτήσετε αν κάποιος/α θα ήθελε να μοιραστεί με την υπόλοιπη ομάδα τη φιλοσοφία της εργασίας του/της.

Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να βοηθήσει στην τόνωση της αυτοπεποίθησης, στην ανάπτυξη δημιουργικής σκέψης, στην ανάληψη ευθυνών, καθώς και στην ενίσχυση της διαχείρισης και του ελέγχου.

Βασικοί κανόνες

Η ύπαρξη ορισμένων βασικών κανόνων είναι σημαντική σε όλα τα περιβάλλοντα και σε όλους τους τομείς.

Διάρκεια: 20 λεπτά

Αριθμός συμμετεχόντων/ουσών: 20 κατ' ανώτατο όριο

Δια ζώσης / Διαδικτυακή σύγχρονη δραστηριότητα

- Αρχικά, τοποθετήστε χαρτιά χαρτοπίνακα (flipchart) και μαρκαδόρους σε όλη την αίθουσα. Ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να χωριστούν σε ομάδες των τριών (3) ατόμων για να συζητήσουν και να συμφωνήσουν έναν κατάλογο

	βασικών κανόνων που θα μπορούσαν να φανούν χρήσιμοι κατά το άνοιγμα ενός ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop). • Στη συνέχεια, ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να παράσχουν ανατροφοδότηση στην ευρύτερη ομάδα και να αιτιολογήσουν τις επιλογές τους. • Μετά από αυτό, συγκρίνετε τους βασικούς κανόνες τους με μερικά παραδείγματα βασικών κανόνων. Η συγκριτική συζήτηση θα πρέπει να περιλαμβάνει ορισμένα από τα ακόλουθα σημεία: Οι βασικοί κανόνες αποτελούν μια βάση αναφοράς στην οποία μπορούμε να ανατρέξουμε σε περίπτωση που ανακύψουν προβλήματα. Οι βασικοί κανόνες διαμορφώνουν ένα ασφαλές και αποδοτικό περιβάλλον εργασίας. Οι βασικοί κανόνες περιγράφουν με μεγαλύτερη σαφήνεια την έννοια των ορίων. Οι βασικοί κανόνες μπορούν να εφαρμοστούν σε πολλές διαφορετικές πτυχές της ζωής ενός ανθρώπου. Μια παραλλαγή αυτής της δραστηριότητας θα ήταν να χωριστεί η ομάδα σε μικρότερες ομάδες και κάθε ομάδα να γράψει τους δικούς της βασικούς κανόνες/οδηγίες για την ανάπτυξη ενός ηλεκτρονικού καταστήματος. Έπειτα, μπορούν να συζητήσουν τους κανόνες που σκέφτηκαν και να τους συγκρίνουν. Αυτή η δραστηριότητα αναπτύσσει δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, δημιουργικής σκέψης, λήψης αποφάσεων, διαχείρισης και ελέγχου.
Σημείωση για τον/την εκπαιδευτή/ρια	Για τη δραστηριότητα «Η φιλοσοφία της εργασίας σας σε 100 λέξεις», θα ήταν χρήσιμο να προετοιμάσετε εκ των προτέρων τη δική σας φιλοσοφία εργασίας. Σε περίπτωση που οι συμμετέχοντες/ουσες διστάζουν να μοιραστούν τη δική τους φιλοσοφία, μπορείτε να ξεκινήσετε με τη δική σας. Αυτό θα τους δώσει θάρρος να μοιραστούν με την υπόλοιπη ομάδα τις προσωπικές πεποιθήσεις και αξίες τους. Συνιστούμε να χρησιμοποιήσετε τη δραστηριότητα «Η φιλοσοφία της εργασίας σας σε 100 λέξεις» πριν την έναρξη της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, οι συμμετέχοντες/ουσες θα μοιραστούν τη φιλοσοφία της εργασίας τους και μπορείτε να τη λάβετε υπόψη σας κατά την υλοποίηση της ενότητας. Μόλις

	ολοκληρώσετε την ενότητα, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τη δραστηριότητα «Βασικοί κανόνες», η οποία θα χρησιμεύσει ως ανακεφαλαίωση σχετικά με το τι πρέπει να κάνετε, όταν προσπαθείτε να ανοίξετε ένα ηλεκτρονικό κατάστημα παραμένοντας συγχρόνως πιστοί/ές στη φιλοσοφία της εργασίας σας.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Το πρόγραμμα εκπαίδευσης, στο σύνολό του, στηρίζεται στη μέθοδο της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning). Δύο τεχνικές μπορούν να εφαρμοστούν είτε μεμονωμένα είτε συνδυαστικά: Σύγχρονη δραστηριότητα Παρουσιάσεις PPT, βίντεο, συζήτηση, ερωτήσεις & απαντήσεις Ασύγχρονη δραστηριότητα Παρουσιάσεις PPT, βίντεο, αυτόνομη μελέτη
Απαιτούμενοι πόροι	Φορητός Η/Υ (laptop) ή επιτραπέζιος Η/Υ, σύνδεση στο Διαδίκτυο, χαρτιά μεγέθους Α4, χαρτοπίνακες (flipcharts), σιλό, μαρκαδόροι σε διάφορα χρώματα (για τη μαθησιακή δραστηριότητα) Απαραίτητη προϋπόθεση είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να έχουν προηγούμενη εμπειρία στη χρήση του Διαδικτύου για περιήγηση και να είναι εξοικειωμένοι/ες με την πραγματοποίηση ηλεκτρονικών συναλλαγών (μέσω web banking κλπ.).
Αξιολόγηση	Κουίζ με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 8-10 ερωτήσεις
Διάρκεια	Μελέτη: 4 ώρες Κουίζ και ασκήσεις: 2 ώρες
Συμβουλές για τον/την εκπαιδευτή/ρια	Πρόκειται για μια ενότητα με πρακτικό περιεχόμενο που καθοδηγεί τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο πώς να δημιουργήσουν τη δική τους ψηφιακή επιχείρηση ή κατάστημα. Η ενότητα 2.3 εστιάζει κυρίως σε δύο από τις πιο διαδεδομένες πλατφόρμες για online καταστήματα στον δημιουργικό τομέα. Αυτές δεν είναι οι μοναδικές επιλογές και στο τέλος της συγκεκριμένης ενότητας παρατίθενται και άλλες εναλλακτικές λύσεις αν κάποιος/α θέλει να ασχοληθεί περαιτέρω. Αυτή η ενότητα παρουσιάζει βασικές γνώσεις στους/στις επαγγελματίες του δημιουργικού και πολιτιστικού τομέα που επιθυμούν να μεταφέρουν την επιχείρησή τους στο Διαδίκτυο για πρώτη φορά. Δεν πρόκειται για προχωρημένο επίπεδο.
Ενότητα 3	

Τίτλος	Ψηφιακή παρουσία και διαχείριση περιεχομένου - Πρωθήστε την επιχείρησή σας στο Διαδίκτυο		
Περιγραφή	Η τρίτη ενότητα εστιάζει στο ψηφιακό branding και την ανάπτυξη περιεχομένου στα social media με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη της επιχείρησής σας. Στις μέρες μας, οι οικονομίες μετασχηματίζονται μαζικά και αδιάλειπτα στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού και της τεχνολογικής προόδου. Είναι σαφές ότι οι επιχειρήσεις που δεν αξιοποιούν τις δυνατότητες που προσφέρει η ψηφιοποίηση θα βρεθούν σε μειονεκτική θέση στις μελλοντικές οικονομίες. Στόχος αυτής της ενότητας είναι να παρουσιάσει μία εκπαίδευση προσαρμοσμένη στις ανάγκες του ΠΔΤ, με πρακτικό περιεχόμενο, σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας και διατήρησης ψηφιακής παρουσίας ξεκινώντας από το μηδέν και με ελάχιστα κεφάλαια.		
Στόχοι	Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας, τα εκπαιδευόμενα άτομα: - Θα έχουν κατανοήσει βασικές έννοιες, εργαλεία και πλατφόρμες για την ψηφιακή προώθηση της επιχείρησής τους· - Θα γνωρίζουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της δημιουργίας και της διατήρησης της ψηφιακής παρουσίας μιας επιχείρησης (π.χ. website, social media κτλ.)· - Θα έχουν μάθει βασικά στοιχεία για τη δημιουργία μιας ψηφιακής στρατηγικής μάρκετινγκ με βάση τις ανάγκες, το όραμα και τις ικανότητές τους· - Θα έχουν αποκτήσει κατάλληλες δεξιότητες για να δημιουργήσουν με αυτοπεποίθηση λογαριασμούς στα social media και περιεχόμενο για τη διατήρηση της ορατότητας της επιχείρησής τους.		
Μαθησιακά αποτελέσματα	Γνώσεις Συνολική κατανόηση της αναγκαιότητας της ψηφιακής παρουσίας ως επιχειρηματίας στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα	Δεξιότητες Ικανότητα δημιουργίας ψηφιακής επιχειρηματικής ταυτότητας Ικανότητα ανάπτυξης μιας στρατηγικής ψηφιακής επιχειρηματικής ταυτότητας σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησης	Στάσεις Αλλαγή αντιλήψεων σχετικά με την απόκτηση ψηφιακής ταυτότητας ως δημιουργική και πολιτιστική επιχείρηση

		Αίσθημα αυτοπεποίθησης για την ψηφιακή προώθηση της επαγγελματικής δραστηριότητας ενός/μίας επιχειρηματία
Προσδοκώμενες ικανότητες	κοινωνικές δεξιότητες αυτοπεποίθηση λήψη αποφάσεων επίλυση προβλημάτων επικοινωνιακές δεξιότητες δημιουργική σκέψη κριτική σκέψη υπευθυνότητα	
Κεφάλαια/Περιεχόμενο ενότητας	3.1 Εισαγωγή των πολιτιστικών και δημιουργικών μικροεπιχειρήσεων στο ψηφιακό μάρκετινγκ (ppt) Κατανόηση βασικών εννοιών και ιδεών Στρατηγικές ψηφιακού μάρκετινγκ για πολιτιστικές και δημιουργικές επιχειρήσεις 3.2 Στρατηγική σκέψη (ppt) Βασικά στοιχεία για την ανάπτυξη μιας στρατηγικής ψηφιακού μάρκετινγκ Στρατηγική σκέψη: τι να λάβετε υπόψη για να αναπτύξετε τη δική σας στρατηγική 3.3 Δημιουργία και βελτίωση της ψηφιακής παρουσίας ενός επιχειρηματία στα social media (video tutorial) Αναλυτικός οδηγός για τη δημιουργία λογαριασμών στα social media με συμβουλές σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας περιεχομένου και βελτίωσης της ορατότητας μιας επιχείρησης Εντοπισμός των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που είναι καταλληλότερα για τη διάδοση του έργου των καλλιτεχνών και των εργαζομένων του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα 3.4 Ασφάλεια στο Διαδίκτυο (ppt) Αποφεύγοντας τα Spam-Bots Όροι & Προϋποθέσεις	

	Ζητήματα ασφάλειας 3.5 Μαθησιακή δραστηριότητα: Καταρτίστε τη δική σας στρατηγική ψηφιακού μάρκετινγκ Η τελευταία δραστηριότητα αυτής της ενότητας ζητά από τα εκπαιδευόμενα άτομα να περιγράψουν τη δική τους στρατηγική ψηφιακού μάρκετινγκ σύμφωνα με τους στόχους τους, τους πόρους που έχουν στη διάθεσή τους και τα αποτελέσματα που προσδοκούν να πετύχουν.
Μαθησιακές δραστηριότητες & Σύνδεση με Δεξιότητες ζωής	<u>Προσωπική Ανάλυση SWOT (Δυνατά σημεία, Αδύνατα σημεία, Ευκαιρίες, Απειλές)</u> Διάρκεια: 40 λεπτά Αριθμός συμμετεχόντων/ουσών: 20 κατ' ανώτατο όριο Δια ζώσης / Διαδικτυακή σύγχρονη και ασύγχρονη δραστηριότητα Εντοπίστε τα δυνατά σας σημεία απαντώντας στις ακόλουθες ερωτήσεις για τον εαυτό σας: <i>Σε ποιον τομέα είστε καλός/ή εκ φύσεως;</i> <i>Ποιες ικανότητες έχετε αποκτήσει;</i> <i>Ποια είναι τα ταλέντα ή τα έμφυτα χαρίσματά σας;</i> Εντοπίστε τα αδύνατά σας σημεία απαντώντας στα εξής: <i>Υπάρχει κάποια πτυχή της εξειδίκευσής σας που θα μπορούσε να βελτιωθεί;</i> <i>Ποιες αδυναμίες έχετε που γίνονται αντιληπτές από τους άλλους (π.χ. συναδέλφους, συνεργάτες/ιδες, υπαλλήλους);</i> <i>Ποιοι είναι οι τομείς στους οποίους θα μπορούσατε να βελτιωθείτε, σύμφωνα με τους άλλους;</i> Σε ό,τι αφορά τις ευκαιρίες, εξετάστε τους εξωτερικούς παράγοντες που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να αναβαθμίσετε την επιχείρησή σας αποκτώντας ψηφιακές δεξιότητες. Αναρωτηθείτε τα εξής: <i>Πώς θα σας βοηθήσουν οι νέες ψηφιακές δεξιότητες;</i> <i>Ποια είναι η κατάσταση που επικρατεί με τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο Διαδίκτυο;</i>

Ποιες νέες ευκαιρίες θα έχετε;

Εξετάστε τυχόν απειλές που μπορεί να αντιμετωπίσετε κατά την επιχειρηματική σας δραστηριοποίηση στο Διαδίκτυο. Ενδέχεται να υπάρχουν ορισμένοι εξωτερικοί παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά την ικανότητά σας να πετύχετε τους στόχους σας. Αναλογιστείτε τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Πόσο εξοικειωμένος/η είστε με τις πιθανές διαδικτυακές απειλές;

Υπάρχει μεγάλος ανταγωνισμός στο Διαδίκτυο;

Ποια είναι η σοβαρότερη εξωτερική απειλή για την επιχείρησή σας αν δραστηριοποιηθείτε στο Διαδίκτυο;

Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να βοηθήσει στην επίλυση προβλημάτων και στην ανάπτυξη αυτοπεποίθησης, κριτικής και δημιουργικής σκέψης.

Πώς θα περιγράφατε τον εαυτό σας ως ιδιοκτήτη/ρια επιχείρησης ή ως επαγγελματία:

Διάρκεια: 20 λεπτά

Αριθμός συμμετεχόντων/ουσών: χωρίς αριθμητικό περιορισμό

Δια ζώσης / Διαδικτυακή σύγχρονη και ασύγχρονη δραστηριότητα

Αφιερώστε λίγο χρόνο να σκεφτείτε προτού απαντήσετε. Πώς θα περιγράφατε τον εαυτό σας ως ιδιοκτήτη/ρια επιχείρησης;

Σκεφτείτε τον τρόπο με τον οποίο θα περιγράφατε τον εαυτό σας σε έναν/μια άγνωστο/η. Προσπαθήστε να είστε όσο το δυνατόν πιο αντικειμενικός/ή.

Γράψτε τα βασικά χαρακτηριστικά που καθορίζουν την ταυτότητά σας ως επαγγελματία.

Προσπαθήστε να σκεφτείτε τους τρόπους με τους οποίους αυτά τα χαρακτηριστικά σας βοήθησαν σε άλλες καταστάσεις στις οποίες νιώθατε αβοήθητοι/ες ή έπρεπε να μάθετε κάτι καινούργιο σχετικά με την επιχείρησή σας.

Δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις.

	Προσπαθήστε να μην το υπεραναλύσετε. Σημειώστε τις πρώτες και πιο σίγουρες απαντήσεις που σας έρχονται στο μυαλό, αυτές που σας κάνουν να λέτε: «Αυτό είμαι εγώ». Χωρίς καμία αυτοδιόρθωση, περιορισμούς και αναστολές, γράψτε μια απάντηση στην ακόλουθη δήλωση: «Σκεφτείτε την επαγγελματική σας ζωή στο μέλλον, όταν θα είστε 109 ετών. Φανταστείτε ότι όλα έχουν πάει όσο καλύτερα μπορούσαν σε επαγγελματικό επίπεδο. Έχετε εργαστεί σκληρά και έχετε καταφέρει να πετύχετε όλους τους επαγγελματικούς σας στόχους. Σκεφτείτε το σαν να έχετε πραγματοποιήσει όλα σας τα όνειρα. Τώρα, γράψτε αυτό που φανταστήκατε». Ας υποθέσουμε ότι ο 109χρονος εαυτός σας έχει πρόσβαση σε μια μηχανή του χρόνου. Μπήκε σε αυτή και ξαφνικά εμφανίζεται μπροστά σας τη δεδομένη στιγμή. Βγαίνει έξω, κάθεται δίπλα σας και σας δίνει συμβουλές. Τι πιστεύετε ότι θα σας έλεγε; Μπορείτε να γράψετε τις απαντήσεις με τη μορφή μιας επιστολής προς τον εαυτό σας, την οποία θα μπορείτε να διαβάζετε κάθε φορά που αισθάνεστε απελπισμένος/η ή καταβεβλημένος/η. Αυτό μπορεί να σας βοηθήσει να θυμηθείτε όλα όσα έχετε καταφέρει, καθώς και τις δυσκολίες που ξεπεράσατε. Θυμηθείτε ότι ενώ αυτή τη στιγμή αναφέρετε κάποιες δυσκολίες που σας φαίνονται ανυπερέβλητες, έχετε αντιμετωπίσει παρόμοια εμπόδια στο παρελθόν. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να βοηθήσει στην επίλυση προβλημάτων και στην ανάπτυξη αυτοπεποίθησης, κριτικής και δημιουργικής σκέψης.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Το πρόγραμμα εκπαίδευσης, στο σύνολό του, στηρίζεται στη μέθοδο της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning). Δύο τεχνικές μπορούν να εφαρμοστούν είτε μεμονωμένα είτε συνδυαστικά: Σύγχρονη δραστηριότητα Παρουσιάσεις PPT, βίντεο, συζήτηση, ερωτήσεις & απαντήσεις Ασύγχρονη δραστηριότητα Παρουσιάσεις PPT, βίντεο, αυτόνομη μελέτη

Απαιτούμενοι πόροι	Φορητός Η/Υ (laptop) ή επιτραπέζιος Η/Υ, σύνδεση στο Διαδίκτυο, χαρτιά μεγέθους Α4, στίλο (για τη μαθησιακή δραστηριότητα)
Αξιολόγηση	Μαθησιακή δραστηριότητα: Καταρτίστε τη δική σας στρατηγική ψηφιακού μάρκετινγκ
Διάρκεια	Μελέτη: 3 ώρες Μαθησιακή δραστηριότητα: 3 ώρες
Συμβουλές για τον/την εκπαιδευτή/ρια	Πρόκειται για μια ενότητα με πρακτικό χαρακτήρα για την καθοδήγηση των επαγγελματιών του δημιουργικού και πολιτιστικού τομέα ώστε να οικοδομήσουν την ψηφιακή επιχειρηματική τους ταυτότητα. Ο/Η εκπαιδευτής/ρια θα πρέπει να υπογραμμίσει τη σημασία της ψηφιακής πτυχής της επιχειρηματικής δραστηριότητας στους εν λόγω τομείς και να παρακινήσει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες να αντιληφθούν την εν λόγω τάση της εποχής. Επίσης, θα πρέπει να λάβει υπόψη ότι οι καλλιτέχνες/ιδες, τα μουσεία, οι αρχαιολογικοί χώροι κλπ. μπορεί να έχουν μια σχεδόν παγιωμένη άποψη ότι ο πολιτιστικός και δημιουργικός τομέας δεν μπορεί να έχει ψηφιακή παρουσία. Επομένως, είναι πιθανό να αντιμετωπίσει αντίσταση στην αλλαγή νοοτροπίας από την πλευρά των ενήλικων εκπαιδευόμενων. Η τελική δραστηριότητα είναι ιδιαίτερα χρήσιμη, καθώς δίνει στους/στις εκπαιδευόμενους/ες την ευκαιρία να καταρτίσουν τη δική τους στρατηγική ψηφιακού μάρκετινγκ και να εφαρμόσουν όλα όσα έμαθαν σε αυτήν την ενότητα.
Ενότητα 4	
Τίτλος	Συνεργαστείτε και δικτυωθείτε
Περιγραφή	Βασικοί παράγοντες για τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη των μικροεπιχειρήσεων είναι η καινοτομία και η εξωστρέφεια. Με αυτόν τον τρόπο, οι μικροεπιχειρήσεις μπορούν να ανακαλύψουν νέες αγορές για τα αγαθά και τις υπηρεσίες τους, να βελτιώσουν το καινοτόμο κεφάλαιό τους, να βρουν συνεργάτες/ιδες και να δημιουργήσουν συνέργειες. Πώς μπορούν όμως να αναπτύξουν και να διατηρήσουν μια προσέγγιση συνεργασίας και δικτύωσης που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και το προφίλ τους; Την απάντηση σε αυτό το ερώτημα θα επιχειρήσει να δώσει η παρούσα ενότητα στους/στις μικροεπιχειρηματίες του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα.
Στόχοι	Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας, τα εκπαιδευόμενα άτομα: Θα έχουν μάθει ποια είναι τα οφέλη της δικτύωσης και της συνεργασίας για πολιτιστικές και δημιουργικές μικροεπιχειρήσεις

	Θα έχουν βελτιώσει τις δεξιότητες δικτύωσής τους και θα μπορούν να τις προσαρμόσουν στις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά του κλάδου τους· Θα έχουν αποκτήσει αυτοπεποίθηση για να χαράξουν τη δική τους στρατηγική δικτύωσης.		
Μαθησιακά αποτελέσματα	Γνώσεις Κατανόηση της αξίας της δημιουργίας ενός ισχυρού δικτύου	Δεξιότητες Ικανότητα ανάπτυξης ενός δικτύου	Στάσεις Ανάπτυξη συνεργατικής και όχι ανταγωνιστικής στάσης
Προσδοκώμενες ικανότητες	κοινωνικές δεξιότητες λήψη αποφάσεων δεξιότητες επικοινωνίας δημιουργική σκέψη κριτική σκέψη		
Κεφάλαια/Περιεχόμενο ενότητας	4.1 Προσεγγίσεις συνεργασίας και δικτύωσης για πολιτιστικές και δημιουργικές μικροεπιχειρήσεις (ppt) Εισαγωγή στα βασικά στοιχεία της δικτύωσης για μικροεπιχειρήσεις και επισκόπηση βέλτιστων πρακτικών στον τομέα 4.2 Ενισχύστε τις δεξιότητές σας στη δικτύωση Πώς να δημιουργήσετε ένα αποτελεσματικό δίκτυο Πώς να επικοινωνήσετε και να συνεργαστείτε αποτελεσματικά με συναδέλφους και επιχειρηματικούς εταίρους 4.2 Εργαλεία και λοιποί πόροι Διαδικτυακά (online) και μη-διαδικτυακά (offline) εργαλεία και πόροι που θα σας βοηθήσουν να βελτιώσετε τις δεξιότητες που έχετε σε θέματα δικτύωσης 4.3 Μαθησιακή δραστηριότητα: Πώς να δημιουργήσετε ένα δίκτυο Τα εκπαιδευόμενα άτομα καλούνται να σκεφτούν και να καταρτίσουν μία βασική στρατηγική για την επέκταση του επιχειρηματικού τους δικτύου, καθώς και να εφαρμόσουν δεξιότητες συνεργασίας και δικτύωσης.		
Μαθησιακές δραστηριότητες &	<u>Ο ιστός της αράχνης</u> Διάρκεια: 30 λεπτά Αριθμός συμμετεχόντων/ουσών: 16 κατ' ανώτατο όριο		

**Σύνδεση με δεξιότητες
ζωής****Δια ζώσης δραστηριότητα**

- Ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να καθίσουν σε σχήμα κύκλου, όσο πιο κοντά γίνεται ο/η ένας/μία στον/στην άλλο/η. Πάρτε ένα κουβάρι σπάγγου και δώστε το σε έναν/μία συμμετέχοντα/ουσα για να ξεκινήσει η δραστηριότητα.
- Διευκρινίστε ότι στόχος της δραστηριότητας είναι να δώσουν θετική ανατροφοδότηση ο/η ένας/μία στον/στην άλλο/η.
- Το άτομο που ξεκινά την άσκηση, τυλίγει την άκρη του σπάγγου γύρω από το δάχτυλό του.
- Στη συνέχεια, πετάει το κουβάρι του σπάγγου σε ένα άλλο μέλος της ομάδας, δίνοντάς του προσωπική ανατροφοδότηση. Για παράδειγμα: «Άννα, μου άρεσε πολύ ο τρόπος με τον οποίο σκέφτηκες ιδέες για να μπορείς να δουλεύεις υπό πίεση».
- Ο/Η συμμετέχων/ουσα που πιάνει το κουβάρι του σπάγγου τυλίγει τον σπάγγο γύρω από το δάχτυλό του/της. Μετά, επιλέγει έναν/μία άλλο/η συμμετέχοντα/ουσα, του/της πετάει το κουβάρι και του/της δίνει αντίστοιχη ανατροφοδότηση.
- Με αυτόν τον τρόπο, θα δημιουργηθεί μια συνδεδεμένη γραμμή μεταξύ των συμμετεχόντων/ουσών και μετά από λίγο πολλές διασταυρούμενες γραμμές που θα σχηματίζουν ένα δίκτυο που θα μοιάζει με ιστό αράχνης.
- Ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να δώσουν ανατροφοδότηση σε όσα άτομα δεν έχουν ακόμη συμπεριληφθεί στον «ιστό της αράχνης».
- Αφού όλοι/ες (συμπεριλαμβανομένου/ης του/της συμμετέχοντα/ουσας που ξεκίνησε τη δραστηριότητα) έχουν λάβει ανατροφοδότηση, μπορείτε να συνεχίσετε με δηλώσεις «ελεύθερης επιλογής» μέχρι το τέλος της δραστηριότητας. Για παράδειγμα, ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να μιλήσουν σε προσωπικό επίπεδο στο άλλο άτομο. Αντί να πουν: «Μου άρεσε η συνεργασία με την Τζούλια» θα ήταν προτιμότερο να πουν: «Τζούλια, μου άρεσε η συνεργασία μαζί σου».
- Όταν τελειώσει η δραστηριότητα, ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να σηκωθούν όρθιοι/ες και να προσπαθήσουν να μετακινήσουν τον ιστό κουνώντας τα χέρια τους που είναι συνδεδεμένα με τον σπάγγο.
- Μπορείτε να αναστοχαστείτε σχετικά με τον αριθμό και τη δύναμη των συνδέσεων και της διασυνδεσιμότητας εντός της ομάδας. Μπορείτε ακόμη να συζητήσετε πώς η επιχειρηματική

δικτύωση είναι ωφέλιμη και να σκεφτείτε πώς μπορείτε να επωφεληθείτε από τις συνδέσεις που δημιουργήσατε μέσω αυτού του προγράμματος εκπαίδευσης.

Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, δημιουργικής και κριτικής σκέψης, στον αναστοχασμό σχετικά με όσα μάθατε και στην παροχή και λήψη ανατροφοδότησης.

Συζήτηση περίπτωσης

Διάρκεια: 60-75 λεπτά

Αριθμός συμμετεχόντων/ουσών: 16 κατ' ανώτατο όριο

Δια ζώσης / Διαδικτυακή σύγχρονη δραστηριότητα

- Ο/Η εκπαιδευτής/ρια χωρίζει την ομάδα σε επιμέρους ομάδες των τεσσάρων (4) ατόμων.
- Τους παραχωρεί 60 λεπτά.
- Κάθε μέλος της ομάδας έχει διάθεσή του 15 λεπτά για να μοιραστεί με τα υπόλοιπα μέλη μια περίπτωση/ιστορία από την επαγγελματική του ζωή ή την εργασία του κατά τη διάρκεια της πανδημίας.
- Ο/Η εκπαιδευτής/ρια θα πρέπει να παρακολουθεί τον χρόνο και να ενημερώνει τις ομάδες πότε έχουν περάσει τα 15 λεπτά, ώστε να δώσει την ευκαιρία σε όλα τα μέλη κάθε ομάδας να μιλήσουν.
- Οι συμμετέχοντες/ουσες θα πρέπει να επιλέξουν μια περίπτωση που τους δυσκόλεψε, που δεν ήταν σίγουροι/ες πώς να αντιδράσουν, που ένιωθαν αβεβαιότητα κλπ.
- Οι υπόλοιποι/ες μπορούν να αναστοχαστούν και να μοιραστούν τη δική τους άποψη για αυτή την ιστορία, πώς θα αντιδρούσαν σε αυτή την περίπτωση, τι ακριβώς θα έκαναν κλπ. Συζητήστε και συμφωνήστε σε μια λύση.
- Μετά από 60 λεπτά, η ομάδα θα πρέπει να επιλέξει μία από τις ιστορίες και να την παρουσιάσει με τη μορφή ενός σύντομου θεατρικού δρώμενου/σκετς. Παραχωρήστε χρόνο στους/στις συμμετέχοντες/ουσες για να συμφωνήσουν πώς θα το παρουσιάσουν.

	Το θεατρικό δρώμενο/σκετς θα πρέπει να αναπαριστά τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν στην κατάσταση που επιλέχθηκε και να παρέχει επίσης μια λύση. Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, δημιουργικής και κριτικής σκέψης, καθώς και στην επίλυση προβλημάτων.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Το πρόγραμμα εκπαίδευσης, στο σύνολό του, στηρίζεται στη μέθοδο της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning). Δύο τεχνικές μπορούν να εφαρμοστούν είτε μεμονωμένα είτε συνδυαστικά: Σύγχρονη δραστηριότητα Παρουσιάσεις PPT, συζήτηση, ερωτήσεις & απαντήσεις Ασύγχρονη δραστηριότητα Παρουσιάσεις PPT, αυτόνομη μελέτη
Απαιτούμενοι πόροι	Φορητός Η/Υ (laptop) ή επιτραπέζιος Η/Υ, κουβάρι σπάγγου (για τη μαθησιακή δραστηριότητα)
Αξιολόγηση	Μαθησιακή δραστηριότητα: Πώς να δημιουργήσετε ένα δίκτυο
Διάρκεια	Μελέτη: 3 ώρες Μαθησιακή δραστηριότητα: 2 ώρες
Συμβουλές για τον/την εκπαιδευτή/ρια	Αυτή η ενότητα εξετάζει τη σημασία της δικτύωσης. Οι εκπαιδευτές/ριες θα πρέπει να επικεντρωθούν στην καλλιέργεια ενός αισθήματος συνεργασίας μεταξύ των μελών των ομάδων. Οι επαγγελματίες του δημιουργικού και πολιτιστικού τομέα είναι σημαντικό να αναπτύξουν ένα δίκτυο με άλλους/ες επαγγελματίες, ακόμη και αν ασχολούνται με το ίδιο ή με παρόμοιο αντικείμενο εργασίας. Ο ανταγωνισμός στους εν λόγω τομείς θα πρέπει να αντικατασταθεί από τη συνεργασία. Η τελική δραστηριότητα είναι χρήσιμη, καθώς δίνει στους/στις εκπαιδευόμενους/ες την ευκαιρία να αναπτύξουν ένα δίκτυο και να εφαρμόσουν όλα όσα έμαθαν σε αυτή την ενότητα.

5. Αξιολόγηση

Το τελευταίο στάδιο στοχεύει να εφοδιάσει τους/τις εκπαιδευτές/ριες με εργαλεία αξιολόγησης, για να ασχοληθούν όχι μόνο με τις επίσημες αξιολογήσεις των εκπαιδευόμενων, δηλαδή την αξιολόγηση των γνώσεων και των ικανοτήτων που

απέκτησαν στο τέλος κάθε ενότητας και στο τέλος του προγράμματος εκπαίδευσης, αλλά και με ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τα μαθησιακά αποτελέσματα. Για τον λόγο αυτό, προτείνονται τρεις (3) μέθοδοι αξιολόγησης: ερωτηματολόγιο ικανοποίησης εκπαιδευόμενων, αξιολόγηση γνώσεων και ικανοτήτων (πριν και μετά την εκπαίδευση) και κουίζ, τα οποία διατίθενται στην πλατφόρμα Moodle για το διαδικτυακό πρόγραμμα εκπαίδευσης GRACE και τα οποία οι εκπαιδευόμενοι/ες πρέπει να συμπληρώσουν κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών μαθημάτων. Στόχος της αξιολόγησης είναι να προσδιοριστεί ο αντίκτυπος της εκπαίδευσης και να παρασχεθεί πολύτιμη και απτή ανατροφοδότηση για περαιτέρω βελτιώσεις.

5.1 Ερωτηματολόγιο ικανοποίησης εκπαιδευόμενων

Το ερωτηματολόγιο ικανοποίησης μπορεί να χορηγηθεί στους/στις εκπαιδευόμενους/ες σε διάφορες μορφές, π.χ. μέσω Google Forms, σε έντυπη μορφή, μέσω Mentimeter. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις ιδιαιτερότητες και τους διαφορετικούς πόρους κάθε εκπαιδευτή/ριας, το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου χωρίζεται σε τέσσερις (4) κύριες κατηγορίες: οργάνωση, μαθησιακό περιεχόμενο, εκπαιδευτές και συνολική αξιολόγηση. Οι εκπαιδευόμενοι/ες θα πρέπει να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο μετά ή κατά τη διάρκεια του τελευταίου μαθήματος της εκπαίδευσης.

Η απάντηση σε κάθε ερώτηση θα βαθμολογείται με βάση μια κλίμακα από το 1 έως το 5, η οποία αντιπροσωπεύει τα εξής:

1 – Κακός/ή/ό· 2 – Μέτριος/α/ο· 3 – Καλός/ή/ό· 4 – Πολύ καλός/ή/ό· 5 – Άριστος/η/ο

Οργάνωση – Πώς αξιολογείτε (ως εκπαιδευόμενος/η) την οργάνωση του προγράμματος εκπαίδευσης ως προς τα παρακάτω;

- Ευκολία επικοινωνίας με την ομάδα της εκπαίδευσης
- Διαθεσιμότητα της ομάδας εκπαίδευσης
- Επαρκείς διευκρινίσεις σε ερωτήσεις και επίλυση των προβλημάτων
- Έγκαιρη ανταπόκριση σε προβλήματα/ερωτήματα

- Πρόσβαση στη διαδικτυακή πλατφόρμα μάθησης
- Αρχική ενημέρωση για τη χρήση της πλατφόρμας Moodle
- Ποιότητα της διαμεσολάβησης στα μαθήματα σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης

Μαθησιακό περιεχόμενο – Πώς αξιολογείτε (ως εκπαιδευόμενος/η) το περιεχόμενο της εκπαίδευσης ως προς τα παρακάτω;

- Επάρκεια ως προς τους καθορισμένους στόχους
- Επάρκεια ως προς τις μαθησιακές ανάγκες των εκπαιδευόμενων
- Χρησιμότητα του περιεχομένου στην εργασία και τις καθημερινές δραστηριότητες του/της εκπαιδευόμενου/ης
- Εφαρμογή του περιεχομένου στην εργασία και τις καθημερινές δραστηριότητες του/της εκπαιδευόμενου/ης
- Επάρκεια της διαθέσιμης συνοδευτικής τεκμηρίωσης και βιβλιογραφίας

Εκπαιδευτές/ριες – Πώς αξιολογείτε (ως εκπαιδευόμενος/η) τους/τις εκπαιδευτές/ριες ως προς τα παρακάτω;

- Γνωστική αρτιότητα και σαφήνεια στην παρουσίαση του περιεχομένου
- Χρήση σαφούς και προσιτής γλώσσας: ικανότητα ενθάρρυνσης της συμμετοχής των εκπαιδευόμενων
- Ικανότητα απάντησης σε αμφιβολίες ή/και ερωτήσεις
- Σχέση με τους/τις εκπαιδευόμενους/ες
- Διαχείριση του χρόνου του μαθήματος

Συνολική αξιολόγηση – Σε γενικές γραμμές, πώς αξιολογείτε (ως εκπαιδευόμενος/η) το πρόγραμμα εκπαίδευσης ως προς τα παρακάτω;

- Καταλληλότητα των εξετασθέντων θεμάτων για το επίπεδο των γνώσεων μου
- Απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων
- Συνολική ικανοποίηση

5.2 Αξιολόγηση γνώσεων και ικανοτήτων (πριν και μετά την εκπαίδευση)

Στόχος της αξιολόγησης των γνώσεων και των ικανοτήτων είναι να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος του προγράμματος εκπαίδευσης GRACE στους/στις εκπαιδευόμενους/ες. Οι

απαντήσεις των εκπαιδευόμενων στην αξιολόγηση πριν και μετά το πρόγραμμα εκπαίδευσης μπορούν να οδηγήσουν σε μια βιώσιμη σύγκριση. Κάθε παράμετρος θα βαθμολογείται με βάση μια κλίμακα από το 1 έως το 5. Οι εκπαιδευόμενοι/ες καλούνται να αξιολογήσουν τις ικανότητες και τις γνώσεις τους στην αρχή και στο τέλος του εν λόγω προγράμματος.

Όνομασία προγράμματος εκπαίδευσης:	GRACE
Τόπος:	
Όνοματεπώνυμο εκπαιδευόμενου/ης:	

Οδηγίες για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου: Ο ακόλουθος πίνακας έχει ως στόχο να προσδιορίσει το επίπεδο ανάπτυξης των ικανοτήτων που πρέπει να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες από την εκπαιδευτική δράση. Παρακαλώ σημειώστε με X το τετράγωνο που κατά τη γνώμη σας αντιστοιχεί καλύτερα στο επίπεδο της προσωπικής σας ανάπτυξης. Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΘΟΥΝ

 ΠΡΙΝ ΤΗΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αξιολόγηση					
Ημερομηνία:					
	1	2	3	4	5
Γνώσεις	<i>Διαφωνώ Απόλυτα</i>	<i>Διαφωνώ μερικώς</i>	<i>Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ</i>	<i>Συμφωνώ μερικώς</i>	<i>Συμφωνώ Απόλυτα</i>
Κατανοώ τον ρόλο του ψηφιακού επιχειρηματία.					
Μπορώ να εντοπίσω τις διαφορές μεταξύ ενός παραδοσιακού επιχειρηματία και ενός ψηφιακού επιχειρηματία.					

Αξιολόγηση					
Ημερομηνία:					
	1	2	3	4	5
Γνωρίζω τις τρέχουσες τάσεις του ψηφιακού μετασχηματισμού και τα αποτελέσματά τους στην πολιτιστική βιομηχανία.					
Μπορώ να εντοπίσω και να κατανοήσω τις λειτουργικές προκλήσεις και τους περιορισμούς της ψηφιακής επιχειρηματικότητας.					
Μπορώ να εντοπίσω και να κατανοήσω τις νέες προοπτικές και λύσεις που προέκυψαν στην ψηφιακή επιχειρηματικότητα λόγω της πανδημίας.					
Αναγνωρίζω τις προϋποθέσεις για τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός ηλεκτρονικού καταστήματος.					
Αντιλαμβάνομαι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που σχετίζονται με το ηλεκτρονικό εμπόριο.					
Γνωρίζω τα διαφορετικά είδη διανοητικής ιδιοκτησίας, τον ρόλο και τη σημασία τους στο ηλεκτρονικό εμπόριο.					
Κατανοώ την εξέλιξη και τη σημασία του ψηφιακού μάρκετινγκ.					
Δεξιότητες	<i>Διαφωνώ Απόλυτα</i>	<i>Διαφωνώ μερικώς</i>	<i>Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ</i>	<i>Συμφωνώ μερικώς</i>	<i>Συμφωνώ Απόλυτα</i>
Μπορώ να αναλύσω και να επιλέξω την καλύτερη διαδικτυακή πλατφόρμα για την πώληση του/της προϊόντος/υπηρεσίας μου.					
Μπορώ να πραγματοποιήσω ασφαλείς συναλλαγές στο Διαδίκτυο.					

Αξιολόγηση					
Ημερομηνία:					
	1	2	3	4	5
Κατανοώ τους διάφορους πόρους για το ψηφιακό μάρκετινγκ και μπορώ να λάβω μια τεκμηριωμένη απόφαση για το ποιες μεθόδους θα χρησιμοποιήσω.					
Μπορώ να προσδιορίσω την αποστολή και το όραμα της επιχείρησής μου, καθώς και το κοινό στο οποίο απευθύνεται.					
Μπορώ να χρησιμοποιήσω το μοντέλο μάρκετινγκ "4 Ps".					
Κατανοώ και ήσω βασικές στρατηγικές σχετικά με τη Βελτιστοποίηση Μηχανών Αναζήτησης.					
Μπορώ να αναγνωρίσω τα spambots και να κατανοήσω την απειλή που συνιστούν.					
Μπορώ να χρησιμοποιήσω μεθόδους για να διατηρήσω την επιχείρησή μου ασφαλή.					
Κατανοώ τη σημασία της δικτύωσης και μπορώ να δημιουργήσω και να προωθήσω συνεργασίες με άλλες επιχειρήσεις.					

Βιβλιογραφία

Elia, G., Margherita, A., & Passiante, G. (2020). Digital entrepreneurship ecosystem: How digital technologies and collective intelligence are reshaping the entrepreneurial process. *Technological Forecasting and Social Change*, 150, 11

Lee, J. W., & Lee, S. H. (2019). User participation and valuation in digital art platforms: The case of Saatchi Art. *European Journal of Marketing*, 53(6), 1125–1151.

Kapoor, P. (2019). How to boost employee creativity with technology, and why you should. <https://thriveglobal.com/stories/boosting-employee-creativity-with-technology/>.

Kuratko, D. F., & Morris, M. H. (2018). Corporate entrepreneurship: A critical challenge for educators and researchers. *Entrepreneurship Education and Pedagogy*, 1(1), 42–60.

Landry, L. (2017). The importance of creativity in business. <https://www.northeastern.edu/graduate/blog/creativity-importance-in-business/>.

Cusumano, M. A., Gawer, A., & Yoffie, D. B. (2019). The business of platforms: Strategy in the age of digital competition, innovation, and power. Harperbusiness.

Filardi, F., Barros, F. D., & Fischmann, A. A. (2014). From the homo entrepreneur to the contemporary entrepreneur: the evolution of the entrepreneurial characteristics from 1848 to 2014. *Revista Ibero-Americana de Estrategia*, 13(3), 123-141. <https://doi.org/10.5585/riae.v13i3.2130>

Guthrie, C. (2014). The digital factory: A hands-on learning project in digital entrepreneurship. *Journal of Entrepreneurship Education*, 17(1), 115.

Hull, C. E. K., Hung, Y. T. C., Hair, N., Perotti, V., & DeMartino, R. (2007). Taking advantage of digital opportunities: a typology of digital entrepreneurship. *International Journal of Networking and Virtual*

Organisations, 4 (3), 290-303. <https://doi.org/10.1504/IJNVO.2007.015166>

The Strategic Digital Media Entrepreneur, First Edition. Penelope Muse Abernathy and JoAnn Sciarrino. © 2019 John Wiley & Sons, Inc. Published 2019 by John Wiley & Sons, Inc. Companion website:

www.wiley.com/go/abernathy/StrategicDigitalMediaEntrepreneur

Culture Shock: COVID-19 and the Cultural and Creative Sectors / Organisation for Economic Co-operation and Development. Paris: OECD, 2020. OECD Policy Responses to Coronavirus (COVID-19). Web.

Massi, M., Vecco, M., & Lin, Y. (Eds.). (2020). Digital Transformation in the Cultural and Creative Industries: Production, Consumption and Entrepreneurship in the Digital and Sharing Economy (1st ed.). Routledge. <https://doi-org.libproxy.ucl.ac.uk/10.4324/9780429329852>

Newman, B. (2010). Inventing the future of the arts: seven digital trends that present challenges and opportunities for success in the cultural sector. 20under40: Re-Inventing the Arts and Arts Education for the 21st Century, 15(2), 3–19

Samdanis, M. (2016). Art and information technologies. In J. Hackforth-Jones & I. Robertson (Eds.), Art business today: 20 key topics (pp. 164–172). London: Lund Humphries.

Velthuis, O. (2014). The impact of globalisation on the contemporary art market. In A. M. Dempster (Ed.), Risk and uncertainty in the art world (pp. 87–108). London: Bloomsbur

Εταίροι του Έργου

the European Association
for Social Innovation

